

การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน:
กรณีศึกษาในประเทศไทย

โดย

นายณัฐวีร์ คุณินธุ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน:
กรณีศึกษาในประเทศไทย

โดย

นายณัฐวีร์ คุณสินธุ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

SELECTING AN ASSURANCE SERVICE PROVIDER ON
A SUSTAINABILITY REPORT: A CASE STUDY
IN THAILAND

BY

Mr. NATTAWEE KUSIN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ACCOUNTING

ACCOUNTING

FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2016

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นายณัฐวีร์ कुสินธุ์

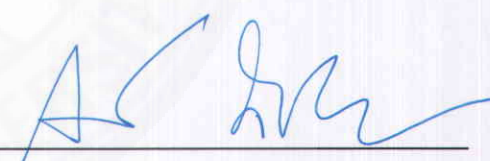
เรื่อง

การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน:
กรณีศึกษาในประเทศไทย

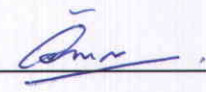
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 19 ธ.ค. 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เอกจิตต์ จิงเจริญ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วัชนิพร เศรษฐสุกโก)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิภพ อุดร)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นายณัฐวีร์ คุสินธุ์
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	บัญชี พาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. วัชณีพร เศรษฐฐัสโก
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

จำนวนบริษัทที่มีการรายงานผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมผ่านรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีจำนวนสูงขึ้น และบางบริษัทเหล่านี้ถูกร้องขอจากผู้มีส่วนได้เสียให้ตรวจสอบความโปร่งใสและความถูกต้องของข้อมูลที่เผยแพร่ในรายงาน อีกทั้งบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องการเพิ่มความน่าเชื่อถือของรายงาน และต้องการคำแนะนำเพื่อพัฒนากระบวนการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยเหตุผลดังกล่าวบริษัทเหล่านี้จึงต้องหาผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นเพื่อมาให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในหลายๆ ปีที่ผ่านมาในประเทศไทยมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่การศึกษาวิจัยการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นเพื่อเป็นการเติมเต็มการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาในประเทศไทย

งานวิจัยฉบับนี้แบ่งผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทยออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกคือกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และกลุ่มที่สองคือกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยเลือกสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 บริษัท และบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่น โดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 3 บริษัท นอกจากนี้งานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษางานวิจัยในอดีต หนังสือ ทฤษฎี และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์หลักในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงาน ต้องการพัฒนาระบบการจัดทำรายงาน และต้องการจัดทำรายงานอย่างให้ดีที่สุด

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะพิจารณาจากปัจจัยหลักประกอบด้วย ความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบ ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ ราคาหรือความคุ้มค่า คุณสมบัติของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และแผนงานการตรวจสอบ คำแนะนำในการจัดการความยั่งยืน ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน การส่งรายงานทันต่อเวลา ใบอนุญาตรับรอง และความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงาน

สำหรับผลลัพธ์ที่สำคัญได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบมีความระมัดระวังและเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้นทำให้รายงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เกิดการพัฒนากระบวนการจัดทำรายงาน และส่งผลต่อการจัดอันดับความยั่งยืนในทางที่ดี

สิ่งที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ได้แก่ มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบและด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม แนะนำการจัดการความยั่งยืนที่เหมาะสมกับธุรกิจ มีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน หน้ารายงานและความเชื่อมั่นในรายงาน สามารถบอก Benchmark หรือบอกอันดับความยั่งยืนของบริษัทได้ แจ้งวัตถุประสงค์และเอกสารในการตรวจสอบอย่างชัดเจน และแจ้งปัญหาจากการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา

คำสำคัญ: ความเชื่อมั่น ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Independent Study Title	SELECTING AN ASSURANCE SERVICE PROVIDER ON A SUSTAINABILITY REPORT: A CASE STUDY IN THAILAND
Author	Mr. Nattawee Kusin
Degree	Master of Accounting
Department/Faculty/University	Accounting Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Dr. Watchaneeporn Setthasakko
Academic Years	2016

ABSTRACT

An increasing number of companies disclose information about their economic, social and environment performance in sustainability reports. Many of these companies have been asked by stakeholders to verify the transparency and accuracy of information published in the report. This triggers companies to seek ways to enhance credibility of their sustainability reports and look for suggestions to improve the preparation of sustainability reports. For these reasons, companies seek assurance service providers to provide assurance for their sustainability reports.

There are several papers that study the preparation of sustainability reports in Thailand created over the past years, while the studies of the assurance of sustainability reports in Thailand are few and far between. To fill the research gap, this paper focuses on the selection of assurance service providers for sustainability reports in Thailand using case studies.

This paper classifies assurance service providers in Thailand into 2 types: the first one is an assurance service provider who is an accounting professional and the second one is an assurance service provider who is a non-accounting professional.

This research paper is a qualitative research which uses primary data from in-depth interviews with two companies that selected accounting professionals and two companies that selected non-accounting professionals as assurance service providers for their sustainability reports and uses secondary data from research papers, books, theories and related articles in research method.

This research found that the main purposes of providing assurance of sustainability reports are to increase confidence and credibility, and improve the preparation process of reports and good reports.

Moreover, this research found that the main factors for the selection of sustainability report assurance service provider are the provider's knowledge, assurance experience and the businesses assured, reputation and credibility, fees or value, group of assurance providers and audit plan, provision of recommendations for managing sustainability, flexibility in operation, timely submission of report, possession of assurance certification, and professionalism in coordination.

The major benefits of having assurance of sustainability reports are report credibility increase as the preparers use more caution when collecting data and realize the importance of having the report, development of report preparation processes, and the positive effect on company's sustainability rankings.

The expectations of assurance service providers from companies that use the service include knowledge and experience in sustainability report assurance service and environmental engineering, reasonable recommendations for the businesses assured, collaboration with subject-matter experts, assurance statement, appropriate benchmark or rankings of companies, clear purposes of assurance and required documentation, and problem detection and solving in a timely manner.

Keywords: Assurance, Assurance service provider, Sustainability report

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการค้นคว้าอิสระ หัวข้อ “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่าน ซึ่งไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งมีพระคุณท่านแรกที่ผู้วิจัยใคร่ขอกราบพระคุณคือ รองศาสตราจารย์ ดร. วัชณีพร เศรษฐฐัสโก อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ให้คำแนะนำในการค้นคว้าข้อมูล ความรู้ในด้านต่างๆ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน เพื่อให้การเขียนรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการค้นคว้าอิสระอีกด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน รวมถึงหน่วยงานที่ท่านสังกัด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจนทำให้รายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เพื่อนร่วมโรงเรียน เพื่อนร่วมมหาวิทยาลัย และอดีตเพื่อนร่วมงาน ที่ช่วยประสานงานในการเก็บข้อมูลการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ และให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ โครงการปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้ฝึกสอน ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการจัดทำรายงานจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ที่ไม่ได้กล่าวนาม

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และ บริษัท ดีลอยท์ ทัช โธมัทสு ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

นายณัฐวีร์ คุสินธุ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
รายการสัญลักษณ์และคำย่อ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามงานวิจัย	10
1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	10
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	11
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
1.6 สรุปโครงสร้างของแต่ละบท	12
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1 รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการพัฒนากรอบแนวทางในการจัดทำ รายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน	13
2.2 การให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	16
2.3 มาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นอย่างเป็นทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน	20

2.4 ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	23
2.5 การจัดอันดับและการให้รางวัลด้านความยั่งยืน	26
2.5.1 Dow Jones Sustainability Indices (DJSI)	26
2.5.2 รางวัลรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report Award)	28
2.5.3 รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม (Sustainability Awards)	29
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	32
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษา	32
3.2 การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา	36
3.3 ประวัติและข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่สัมภาษณ์	36
3.3.1 บริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่น โดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี	37
3.3.1.1 บริษัท ก	37
3.3.1.2 บริษัท ข	38
3.3.2 บริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่น โดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี	38
3.3.2.1 บริษัท ค	38
3.3.2.2 บริษัท ง	38
3.3.2.3 บริษัท จ	39
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	40
4.1 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่น ในรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน	41
4.2 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	45
4.3 สิ่งใดบ้างเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่น ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	52

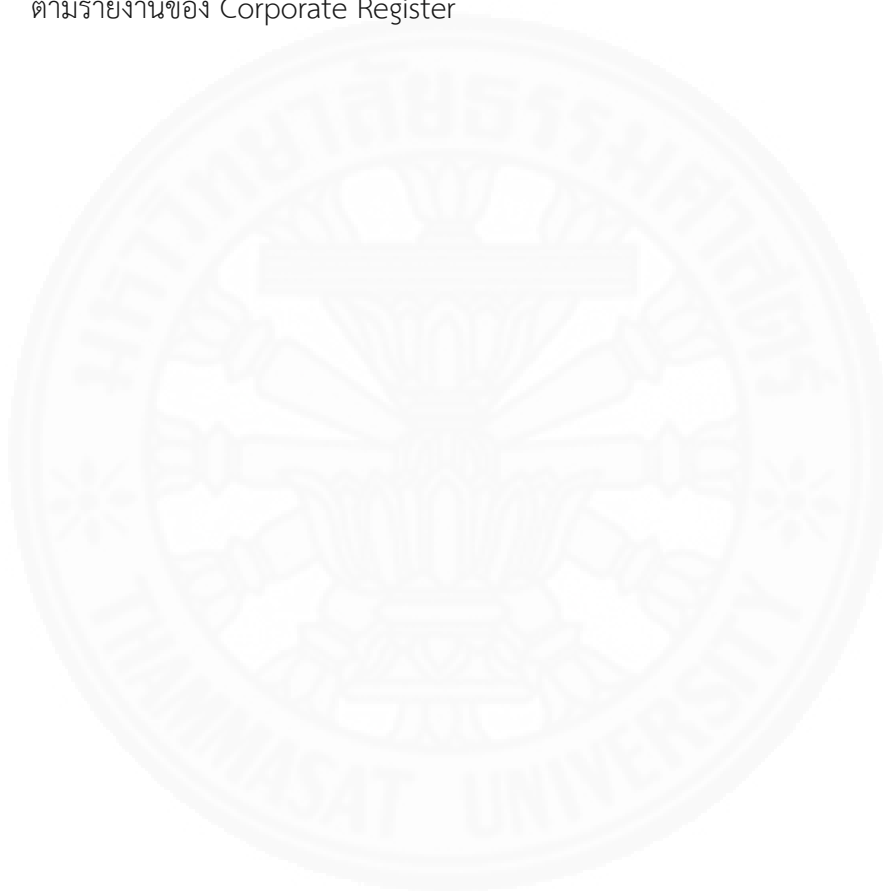
4.4	สิ่งใดบ้างที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องการนอกเหนือจากงานให้ความเชื่อมั่น ในรายงานการพัฒนายั่งยืน	56
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัดงานวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต	61
5.1	สรุปผลการวิจัย	61
5.2	ข้อจำกัดงานวิจัย	64
5.3	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต	65
	รายการอ้างอิง	67
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก ขอบเขตการสัมภาษณ์เชิงลึก	72
	ภาคผนวก ข รายละเอียดการสัมภาษณ์เชิงลึก	73
	ประวัติการศึกษา	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในต่างประเทศ	2
1.2 การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบ่งตามทวีป	3
1.3 การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในประเทศไทยของบริษัทที่อยู่ในดัชนี SET 100	4
1.4 บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และมีการให้ความเชื่อมั่นในต่างประเทศ	5
1.5 บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และมีการให้ความเชื่อมั่นในประเทศไทยที่อยู่ในดัชนี SET 100	6
2.1 ตัวอย่างการแสดงผลการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รุ่น G3 และ G3.1	18
2.2 ตัวอย่างการแสดงผลการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รุ่น G4	19
2.3 แนวทางการให้ความเชื่อมั่นตามมาตรฐาน AA1000AS และ ISAE 3000 ที่นำมาใช้ในประเทศไทย	22
2.4 ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานความยั่งยืน แก่บริษัทในดัชนี SET 100 ที่จัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประจำปี 2558	25
2.5 รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม (Sustainability Awards) ประจำปี 2558	31
3.1 การให้บริการงานความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แก่บริษัทที่อยู่ในดัชนี SET 100	33
3.2 ข้อมูลทั่วไปโดยสรุปของบริษัทที่เลือกสัมภาษณ์	34
4.1 วัตถุประสงค์หลักในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	44
4.2 ปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	51
4.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	55
4.4 สิ่งที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวัง จากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 การให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	8
2.1 กลุ่มผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามรายงานของ Corporate Register	23

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์/คำย่อ	คำเต็ม/คำจำกัดความ
G250	บริษัท ในกลุ่ม Fortune Global 500 ในการสำรวจของ KPMG เกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม
N100	100 บริษัทใหญ่ ในแต่ละ 34 ประเทศทั่วโลกในการสำรวจของ KPMG เกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม
SET 100	บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และอยู่ในดัชนี SET 100 ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2559
GRI	Global Reporting Initiative
AA1000	มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 1000: AA1000 Assurance Standard
ISAE 3000	มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่นรหัส 3000 งานที่ให้ความเชื่อมั่น นอกเหนือจากการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต
Deloitte	Deloitte Touche Tohmatsu Jaiyos Audit Co., Ltd.
PwC	PricewaterhouseCoopers
ERM	Environmental Resources Management Thailand Business Unit
Lloyd	Lloyd's Register International (Thailand) Limited
Thaipat	สถาบันไทยพัฒน์ (Thaipat Institute)
Big 4	กลุ่มบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย บริษัท Deloitte EY KPMG และ PwC

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนกลายมาเป็นเครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการรายงานผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (KPMG, 2008; KPMG, 2011; GRI; 2015) โดยก่อนหน้านี้รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรายงานผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของบริษัท บริษัทต่างๆ ได้มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมกันมาก่อน โดยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมจะจัดทำตามแนวทางของแต่ละบริษัทเพื่อแสดงผลการดำเนินงานหรือการจัดการเกี่ยวกับการความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในระหว่างปี สำหรับรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะจัดทำตามกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เป็นสากล ดังนั้นความแตกต่างระหว่างรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือการมีกรอบแนวทางในการจัดทำมารับรอง แต่วัตถุประสงค์ของการจัดทำมีความใกล้เคียงกับ คือเพื่อรายงานผลการดำเนินงานการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

การสำรวจของ KPMG เกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในปี 2015 พบว่า 250 บริษัท ในกลุ่ม Fortune Global 500 (G250) มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในจำนวนที่สูงมาก โดยในปี 2008 ปี 2011 ปี 2013 และ ปี 2015 มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ในทุกๆ ปีที่ KPMG มีการสำรวจเกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และนอกจากนี้ ร้อยละ 73 จาก 100 บริษัทใหญ่ (N100) ในแต่ละ 34 ประเทศทั่วโลก หากเปรียบเทียบกับการสำรวจในปี 2008 มีจำนวนเพียง ร้อยละ 53 เท่านั้น ซึ่งถือว่าการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนกำลังเป็นที่นิยม และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (KPMG, 2008, 2011, 2013, 2015)

ตารางที่ 1.1

บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในต่างประเทศ

	ปี 2008		ปี 2011		ปี 2013		ปี 2015	
	G250	N100	G250	N100	G250	N100	G250	N100
	ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ	
บริษัทที่มีการจัดทำรายงาน	80	53	95	64	93	71	92	73
บริษัทที่ไม่มีการจัดทำรายงาน	20	47	5	36	7	29	8	27

นอกจากนี้ผลสำรวจในอดีตจนถึง ปี 2015 ของ KPMG เกี่ยวกับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมพบว่า การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศในกลุ่ม N100 แบ่งตามทวีป ในปี 2011 ทวีปยุโรปเป็นทวีปที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสูงที่สุด โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 71 ในปี 2013 ทวีปอเมริกาเป็นทวีปที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสูงที่สุด โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 76 และ ในปี 2015 ซึ่งเป็นการสำรวจครั้งล่าสุด ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสูงที่สุด โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 79 จากการสำรวจทั้ง 3 ปี ของ KPMG ซึ่งได้แก่การสำรวจใน ปี 2011 ปี 2013 และ ปี 2015 พบว่าทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปเอเชียมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆ ปี ที่ KPMG มีการสำรวจ แต่สำหรับทวีปแอฟริกาได้มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจำนวนลดลง แต่ก็ยังถือว่ามีมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในจำนวนที่สูง เนื่องจากมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มากกว่า ร้อยละ 50 ในทุกปี (KPMG, 2008, 2011, 2013, 2015)

ตารางที่ 1.2

การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบ่งตามทวีป

	ปี 2011	ปี 2013	ปี 2015
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
อเมริกา	69	76	77
ยุโรป	71	73	74
เอเชีย	49	71	79
แอฟริกาใต้	61	54	53

สำหรับในประเทศไทยการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งทำการสำรวจในเดือนตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัย จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2559 พบว่าบริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี 2556 ปี 2557 และ ปี 2558 ในแต่ละปีมี จำนวน ร้อยละ 29 ร้อยละ 34 และ ร้อยละ 40 ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่าเป็นตัวจํานวนร้อยละที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการสำรวจของ KPMG ที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในจํานวนที่สูงขึ้นทุกปี นอกจากนี้การสำรวจโดยผู้วิจัยยังพบว่าการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สูงกว่าการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งแสดงตามตารางที่ 1.3 การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทยของบริษัทที่อยู่ในดัชนี SET 100

สำหรับบริษัทที่ไม่ได้มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี 2556 ปี 2557 และ ปี 2558 มี จำนวน ร้อยละ 71 ร้อยละ 66 และ ร้อยละ 60 ตามลำดับ โดยบริษัทเหล่านี้เลือกเผยแพร่ผลการดำเนินงานการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมหรือการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัททางเว็บไซต์ของบริษัทหรือกล่าวถึงในรายงานประจำปีแทน

ตารางที่ 1.3

การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ในประเทศไทยของบริษัทที่อยู่ในดัชนี SET 100

	ปี 2013	ปี 2014	ปี 2015
	SET 100	SET 100	SET 100
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม	6	4	7
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	23	30	33
บริษัทที่ไม่มีการจัดทำรายงาน	71	66	60

นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของการให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยบริษัทผู้จัดทำรายงาน เนื่องจากในอดีตได้มีการศึกษาว่าการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทนั้น ถูกร้องขอจากผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้ตรวจสอบความโปร่งใสและความถูกต้องของข้อมูลที่เผยแพร่ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Laufer, 2003; Moneva et al., 2006) ดังนั้นบางบริษัทเริ่มที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทตนเองมีความน่าเชื่อถือ โดยผ่านผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่มีความเป็นอิสระจากภายนอกบริษัท เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง นอกจากนี้มีอีกหนึ่งสาเหตุอีกหนึ่งประการนอกจากต้องการเพิ่มความน่าเชื่อถือของรายงาน ได้แก่ต้องการปรับปรุงคุณภาพของข้อมูลที่รายงานให้ดีขึ้น (Ball, Owen & Gray, 2000; Edgley, Jones & Solomon, 2010)

สำหรับบริษัทในกลุ่ม G250 และ N100 จากการสำรวจของ KPMG เกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในปี 2015 พบว่าบริษัทในกลุ่มดังกล่าวมีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน ร้อยละ 63 และ ร้อยละ 43 ตามลำดับ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากการสำรวจในอดีตทุกปี โดย บริษัทในกลุ่ม G250 การให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี 2008 ปี 2011 และ ปี 2013 จำนวน ร้อยละ 40 ร้อยละ 46 และร้อยละ 59 ตามลำดับ สำหรับบริษัทในกลุ่ม N100 การให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี 2008 ปี 2011 และ ปี 2013 จำนวน ร้อยละ 39 ร้อยละ 38 และร้อยละ 38 ตามลำดับ (KPMG, 2008, 2011, 2013, 2015)

ตารางที่ 1.4

บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
และมีการให้ความเชื่อมั่นในต่างประเทศ

	ปี 2008		ปี 2011		ปี 2013		ปี 2015	
	G250	N100	G250	N100	G250	N100	G250	N100
	ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ	
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานและมีการ ให้ความเชื่อมั่น	40	39	46	38	59	38	63	42
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานที่ไม่มีการ ให้ความเชื่อมั่น	40	14	49	26	34	33	29	31
บริษัทที่ไม่มีการจัดทำรายงาน	20	47	5	36	7	29	8	27

การให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ซึ่งทำการสำรวจในเดือนตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัยจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 พบว่ามีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประจำปี 2556 ปี 2557 และ ปี 2558 ในแต่ละปีมี จำนวน ร้อยละ 9 ร้อยละ 11 และ ร้อยละ 14 ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่าเป็นตัวจํานวนร้อยละที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการสำรวจของ KPMG ที่มีอัตราการให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาในจํานวนที่สูงขึ้นทุกปี

สำหรับบริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประจำปี 2556 ปี 2557 และ ปี 2558 ในแต่ละปีมี จำนวน ร้อยละ 20 ร้อยละ 23 และ ร้อยละ 26 ตามลำดับ โดยสัดส่วนของการเพิ่มขึ้นนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน ซึ่งแสดงตามตารางที่ 1.5 บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นในประเทศไทยที่อยู่ในดัชนี SET 100

ตารางที่ 1.5

บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
และมีการให้ความเชื่อมั่นในประเทศไทยที่อยู่ในดัชนี SET 100

	ปี 2013	ปี 2014	ปี 2015
	SET100	SET100	SET100
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม	6	4	7
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและมีการให้ความเชื่อมั่น	-	-	-
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	9	11	14
บริษัทที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่น	14	19	19
บริษัทที่ไม่มีการจัดทำรายงาน	71	66	60

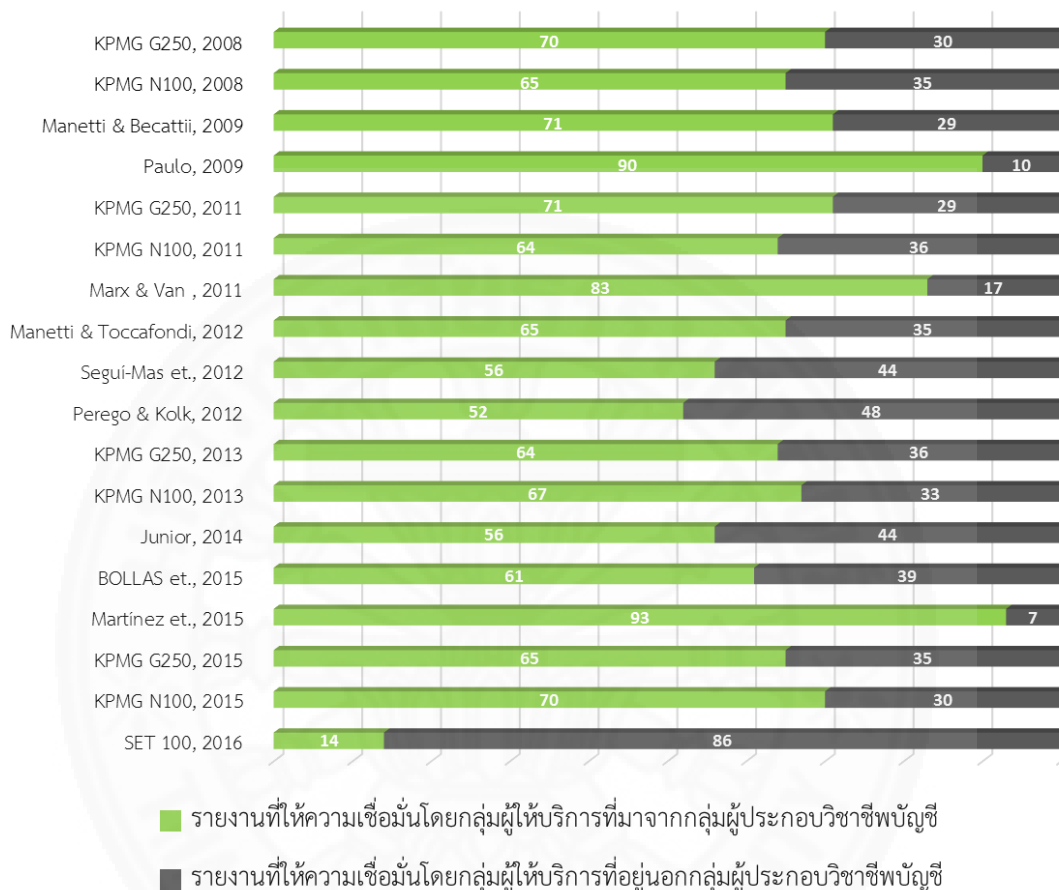
บริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะแสดงข้อความที่แตกต่างกันใน GRI Index ที่ต้องเปิดเผยตามแนวการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน G4 ในส่วนของ General Standard Disclosures หรือ ข้อมูลทั่วไปของรายงาน หัวข้อ G4-33 นโยบายและข้อปฏิบัติด้านการรับประกันแบบรายงานจากหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น “ไม่มีการรับรองจากภายนอก” หรือ “We plan to obtain external assurance for our report in the future.” หรือ “Not applicable” หรือ บางบริษัทเลือกที่จะไม่แสดงหัวข้อ G4-33 นโยบายและข้อปฏิบัติด้านการรับประกันแบบรายงานจากหน่วยงานภายนอก ใน GRI Index เลย เป็นต้น

ปัจจุบันการให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น จะใช้มาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไปได้แก่ มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 1000: AA1000 Assurance Stand (AA1000AS) และมาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 3000 งานที่ให้ความเชื่อมั่นนอกเหนือจากการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต (ISAE 3000) โดยทั้งสองมาตรฐานจะถูกใช้โดยผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นจาก 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี (Accounting Professional) และผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี (Non-accounting Professional)

สำหรับบริษัท ในกลุ่ม G250 จากการสำรวจของ KPMG เกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในปี 2015 พบว่ารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสูงถึง ร้อยละ 75 ของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีการให้ความเชื่อมั่น และมีจำนวนกว่า ร้อยละ 64 สำหรับบริษัท ในกลุ่ม N100 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการสำรวจในอดีตที่สัดส่วนของการให้ความเชื่อมั่นในรายงานมาโดยกลุ่มผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่จากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมากกว่าสัดส่วนของการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยกลุ่มผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในอดีต ในหลายๆ ประเทศ ที่พบว่าสัดส่วนของการให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่จากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจะมีสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเช่นเดียวกัน (KPMG, 2008, 2011, 2013, 2015; Manetti & Becattii, 2009; Paulo, 2009; Marx & Van , 2011; Manetti & Toccafondi, 2012; Seguí-Mas et al., 2012; Perego & Kolk, 2012; Junior, 2014; Bollas et al., 2015; Martínez et al., 2015)

ภาพที่ 1.1

การให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับในปีประเทศไทยจากการสำรวจในเดือนตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัยจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 พบว่าบริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประจำปี 2558 จำนวน ร้อยละ 2 ที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มวิชาชีพ หรือคิดเป็นจำนวน ร้อยละ 14 ของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานทั้งหมด ในขณะที่รายงานที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มวิชาชีพมีจำนวน ร้อยละ 12 หรือคิดเป็นจำนวน ร้อยละ 86 ของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานทั้งหมด

โดยเป็นที่น่าสนใจว่าเหตุใดบริษัทจำนวน ร้อยละ 14 จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 จัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในขณะที่บริษัทส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน และเป็นที่น่าแปลกใจว่าจากการสำรวจโดยผู้วิจัย ในเดือนตุลาคม 2559 พบว่ามีเพียง ร้อยละ 2 จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 เท่านั้นที่รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในขณะที่อีก ร้อยละ 12 มีการให้ความเชื่อมั่นโดยผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งไม่ไปในทิศทางเดียวกันกับการเลือกให้ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในต่างประเทศหรือการศึกษาวิจัยในอดีต ที่ส่วนใหญ่พบว่าจะใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นโดยผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

ในหลายๆ ปีที่ผ่านมาในประเทศไทยมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นจำนวนมาก แต่สำหรับการศึกษาวิจัยการให้ความเชื่อมั่นรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยผลักดันและอุปสรรคในการตรวจสอบรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ที่ทำการศึกษาวิจัยโดย พรพิรุณ ตั้งคติขจรกิจ (2555) พบว่า ปัจจัยในการผลักดันให้มีการตรวจสอบรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ การประสานงาน ความรู้ของผู้ตรวจสอบ และการสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูง และพบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการตรวจสอบรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ ผู้ตรวจสอบขาดประสบการณ์ ระบบการจัดการภายในของบริษัทของผู้ตรวจสอบ ข้อจำกัดของเวลา มาตรฐานหรือข้อบังคับที่ใช้เป็นแนวในการตรวจสอบ และอุปสรรคด้านภาษา แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาวิจัยในส่วนของการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ดังนั้นเพื่อเป็นการเติมเต็มการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย นอกจากนี้ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยวัตถุประสงค์หลักในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งอาจได้มุมมองที่ต่างกันจากการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่ต่างกัน รวมถึงศึกษาวิจัยสิ่งที่เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสิ่งที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องการนอกเหนือจากงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในการปรับปรุงพัฒนางานให้ความเชื่อมั่นในอนาคต

1.2 คำถามงานวิจัย

คำถามงานวิจัยเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ประกอบด้วย

1.2.1 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2.2 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2.3 สิ่งใดบ้างเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2.4 สิ่งใดบ้างที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องการนอกเหนือจากงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” สามารถสรุปได้ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.3.2 เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.3.4 เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องการนอกเหนือจากงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษางานวิจัยเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” เป็นการศึกษาการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน ประจำปี 2558 โดยมีจำนวน 5 บริษัท แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 บริษัท และกลุ่มบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 3 บริษัท

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษางานวิจัยเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.5.1 เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญในการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.5.2 เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนหรือความแตกต่างของการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย

1.5.3 เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่แตกต่างกัน

1.5.4 เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ซึ่งจะช่วยพัฒนาและปรับปรุงงานให้ความเชื่อมั่นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น

1.5.5 เพื่อให้สถาบันการศึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (Corporate Social Responsibility)

1.6 สรุปโครงสร้างของแต่ละบท

สำหรับเนื้อหาในบทอื่นๆ นั้น จะประกอบด้วย บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีการวิจัย บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล และ บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัดงานวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษา “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” โดยในบทนี้จะนำเสนอการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทางทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการพัฒนารอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.2 การให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.3 มาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นอย่างเป็นอิสระต่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.4 ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.5 การจัดอันดับและการให้รางวัลด้านความยั่งยืน

2.1 รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการพัฒนารอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันการรายงานข้อมูลต่างๆ ขององค์กร ไม่ได้มีเพียงข้อมูลทางการเงินในงบการเงิน หรือรายงานประจำปีแล้ว แต่ขยายไปถึงการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่จะรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นรายงานที่แสดงถึงการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียในหลายๆ ฝ่าย เช่น ลูกค้า คู่ค้า ผู้ส่งมอบ ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสังคมโดยรวม เป็นต้น (Perego & Kolk, 2012)

สถาบันไทยพัฒน์ ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับรายงานความยั่งยืนว่า

รายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เป็นเอกสารที่เปิดเผยมูลค่าดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่องค์กรจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการในปัจจุบันที่ลำพังรายงานทางการเงินเพียงอย่างเดียวไม่สามารถสะท้อนข้อมูลผลประโยชน์โดยรวมให้แก่ผู้ถือหุ้น ลูกค้า ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียอื่นได้อย่างครบถ้วน

รายงานความยั่งยืน มีชื่อพ้องที่เรียกในความหมายเดียวกันอีกหลายชื่อ เช่น รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR Report) รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development หรือ SD Report) รายงานความเป็นพลเมือง (Citizenship Report) รายงานไตรสังสิทธิ (Triple-Bottom Line Report) ซึ่งล้วนแต่สนับสนุนให้องค์กรใช้เป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลผลประกอบการครอบคลุมในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมด้วยกันทั้งสิ้น (สถาบันไทยพัฒนา, 2555)

การจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนดังกล่าวองค์กรต่างๆ โดยทั่วไปไม่ได้มีการกำหนดไว้ว่าจะต้องจัดทำตามกรอบแนวทางในการจัดทำใด ดังนั้นองค์กรต่างๆ จึงนำเสนอรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน นำเสนอการปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact หรือ UNGC) ซึ่งครอบคลุมประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน แรงงาน สิ่งแวดล้อม และการต่อต้านทุจริต หรือ กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนตาม Global Reporting Initiative (GRI) เป็นต้น

โดยกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนในปัจจุบันที่นิยมใช้กัน ได้แก่ กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนตาม Global Reporting Initiative (GRI) ซึ่งกรอบแนวทางนี้จัดทำและพัฒนาขึ้นโดย Global Reporting Initiative (GRI) โดย GRI เป็นองค์กรอิสระที่ก่อตั้งโดยสำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) และเครือข่าย Coalition for Environmentally Responsible Economies (Ceres) ทำหน้าที่พัฒนากรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนและนำออกเผยแพร่ (GRI, 2016)

โดยสิ่งสำคัญของการรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนตามกรอบ GRI ไม่ได้อยู่ที่การจัดทำเพื่อให้ได้เล่มรายงานเท่านั้น แต่เป็นการใช้กระบวนการของการจัดทำรายงานมาสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับความครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรที่ไม่จำกัดเฉพาะการสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุน แต่ยังรวมถึงลูกค้า คู่ค้า ผู้ส่งมอบ ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสังคมโดยรวม เป็นต้น นอกจากนี้การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นรายงานที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินงาน การกำกับดูแล แนวการบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ที่สะท้อนทั้งในทางบวกและทางลบ โดยมุ่งเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (สถาบันไทยพัฒนา, 2556)

การพัฒนากรอบการรายงานถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากมีการศึกษาวิจัยและพบว่ามีกร้องขอให้ตรวจสอบความโปร่งใส และความถูกต้องของข้อมูลที่เผยแพร่ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เผยแพร่โดยองค์กรต่างๆ (Laufer, 2003; Moneva et al., 2006) ดังนั้น GRI ผู้จัดทำและพัฒนากรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงต้องพัฒนาอยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

GRI เผยแพร่กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนรุ่นแรก (G1) ใน ปี 2000 เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน หลังจากนั้นอีก 2 ปี GRI ได้เผยแพร่กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนรุ่นที่ 2 (G2) ในการประชุมสุดยอดของโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนที่โจฮันเนสเบิร์ก ในปี 2002 สำหรับการนำกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานรุ่น G1 และ G2 มาใช้จัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนยังมีประเด็นให้ถกเถียงกัน ในเรื่องตัวชี้วัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม ต่อมา ในปี 2006 GRI เผยแพร่กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนรุ่นที่ 3 (G3) กรอบแนวทางในการจัดทำรายงาน G3 นี้ได้กลายเป็นที่นิยมที่ใช้ในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน และถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก และได้มีการปรับปรุงเป็นฉบับ G3.1 ในปี 2011 (GRI, 2000, 2002, 2006, 2011; สถาบันไทยพัฒนา, 2556; Chang & O, 2014)

ปัจจุบันกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานรุ่นล่าสุดจะเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนรุ่นที่ 4 (G4) ซึ่งเผยแพร่ในปี 2013 โดยเรื่องที่ได้มีการปรับปรุงในรุ่น G4 คือ การปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลในหัวข้อการกำกับดูแล จริยธรรมและความสุจริต ห่วงโซ่อุปทาน การต่อต้านทุจริต และการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมถึงรูปแบบสามัญของการเปิดเผยแนวการบริหารจัดการที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ (สถาบันไทยพัฒนา, 2556; GRI, 2016)

2.2 การให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในอดีตได้มีการศึกษาว่าการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทนั้น ถูกร้องขอจากผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ตรวจสอบความโปร่งใสและความถูกต้องของข้อมูลที่เผยแพร่ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Laufer, 2003; Moneva et al., 2006) ดังนั้นบางบริษัทเริ่มที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทตนเองมีความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ Global Reporting Initiative (“GRI”) องค์กรอิสระไม่แสวงหากำไรผู้ซึ่งพัฒนาแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เห็นถึงความสำคัญการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยปรับปรุงแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รุ่นที่ GRI 3.1 และ GRI 4 เพื่อพัฒนาความน่าเชื่อถือและคุณภาพของการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (GRI, 2011, 2015)

ผลการสำรวจของ KPMG ในปี 2011 เรื่อง International Survey of Corporate Responsibility Reporting จาก 250 บริษัทใหญ่ ใน 34 ประเทศทั่วโลก พบว่ามีจำนวนบริษัทที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน Corporate Responsibility Reporting เพิ่มขึ้นจากการสำรวจ ในปี 2008 โดยบริษัทที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถเผยแพร่ข้อมูลที่มีความโปร่งใสและความถูกต้องแก่ ฝ่ายบริหารจัดการ ลูกค้านักลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้ในผลสำรวจยังกล่าวถึงว่าการที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังช่วยพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย (KPMG, 2008, 2011)

การให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังเพิ่มความเต็มใจของนักลงทุนที่จะลงทุนในบริษัทที่รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการให้ความเชื่อมั่นมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการให้ความเชื่อมั่น (Cheng et al., 2012)

สำหรับการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนในปัจจุบันยังไม่ได้ถือเป็นภาคบังคับตามกฎหมายใดๆ ดังนั้นผู้ที่รับรองในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนจึงมีหลากหลายบริษัท โดยใช้มาตรฐาน วิธีการตรวจสอบ และรายงานการรับรองที่แตกต่างกัน (Moneva et al., 2006; KPMG, 2008, 2011) ดังนั้นหลายๆ บริษัทที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนจะทำได้ด้วยความสมัครใจตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน รุ่นที่ G3 G3.1 และ G4

สำหรับการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนจะถูกกำหนดไว้ในแนวทางในการจัดทำรายงานรุ่น G3 G3.1 และ G4 โดยผู้จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนสามารถจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานได้ตามความสมัครใจ โดยรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเล่มใดมีการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานจะเพื่อเพิ่มเครื่องหมาย “+” ต่อหลังเกรดตามแนวทางในการจัดทำรายงานรุ่น G3 และ G3.1 ที่จะมีการให้เกรด A B C และ D เพื่อแสดงถึงระดับการเปิดเผยของการรายงาน แสดงตัวอย่างได้ตามตารางที่ 2.1 ตัวอย่างการแสดงผลการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน รุ่น G3 และ G3.1

ตารางที่ 2.1

ตัวอย่างการแสดงผลการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน
ตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนายั่งยืน รุ่น G3 และ G3.1

ระดับการรายงาน	C	C+	B	B+	A	A+
การเปิดเผย ข้อมูลองค์กร ฉบับ G3.1	รายงานตามหัวข้อ: 1.1, 2.1-2-10, 3.1-3.8, 3.10-3.12 4.1-4.4, 4.14-4.15		รายงานตามเกณฑ์ใน ระดับ C ทั้งหมด รวม หัวข้อ: 1.2, 3.9, 3.13, 4.5-4.13, 4.16-4.17		รายงานตามเกณฑ์ในระดับ B	
การเปิดเผย ข้อมูลแนวการ บริหารจัดการ องค์กร ฉบับ G3.1	ไม่ต้องรายงาน	การปรับปรุงแบบรายงานจากภายนอก	การเปิดเผยแนวการ บริหารจัดการในแต่ละ หมวดตัวชี้วัด	การปรับปรุงแบบรายงานจากภายนอก	การเปิดเผยแนวการบริหาร จัดการในแต่ละหมวด ตัวชี้วัด	การปรับปรุงแบบรายงานจากภายนอก
ตัวบ่งชี้การ ดำเนินงาน ฉบับ G3.1	รายงานข้อมูลครบ ตามที่ตัวชี้วัดกำหนด อย่างน้อย 10 ตัวชี้วัด จากหมวดเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม		รายงานข้อมูลครบตามที่ ตัวชี้วัดกำหนดอย่างน้อย 20 ตัวชี้วัด ซึ่งต้องมียัง น้อย 1 ตัวชี้วัดจากหมวด เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน แรงงาน สังคม และความ รับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์		รายงานทุกตัวชี้วัด โดย คำนึงถึงความเหมาะสม ตามหลักสารัตถภาพใน ก) การรายงานตาม ตัวชี้วัดกำหนด หรือ ข) การอธิบายถึงเหตุผลที่ ละเว้นการรายงานตาม ตัวชี้วัดเหล่านั้น	

สำหรับในแนวทางในการจัดทำรายงานรุ่น G4 ได้ยกเลิกเปลี่ยนการให้เกรด เนื่องจากป้องกันการสับสนของผู้ใช้รายงานการพัฒนายั่งยืนจะเข้าใจว่าเกรด A B C และ D เป็นระดับการเปิดเผยข้อมูลหรือระดับการรายงาน เป็นระดับคุณภาพของรายงานการพัฒนายั่งยืน โดยยกเลิกเปลี่ยนการให้เกรดเป็นการแสดงข้อความหรือเครื่องหมาย ในตารางดัชนีข้อมูล (GRI Content Index) โดยได้เพิ่มสดมภ์ (Column) เพื่อให้ระบุว่าข้อมูลที่เปิดเผยส่วนใดบ้างได้รับการให้ความเชื่อมั่นจากบุคคลภายนอก แสดงตัวอย่างได้ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างการแสดงผลการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืนตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนายั่งยืน รุ่น G4 (GRI, 2006, 2011, 2013, 2016; สถาบันไทยพัฒนา, 2556)

ตารางที่ 2.2

ตัวอย่างการแสดงผลการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ตามแนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รุ่น G4

G4 Indicator	Description	Page		Omission/ Note	External Assurance
		AR	SR		
ASPECT: WATER					
G4-DMA	Generic Disclosures on Management Approach	24-26, 66			
G4-EN8	Total water withdrawal by source	68-69, 123			✓
G4-EN9	Water sources significantly affected by withdrawal of water	66-69			
G4-EN10	Percentage and total volume of water recycled and reused	69-123			✓

นอกจากนี้การจัดอันดับหรือการได้รับการรับรองทางด้านการพัฒนาความยั่งยืนจากหน่วยงานต่างๆ ก็นับว่าเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้องค์กรจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Park & Brorson. 2005; Clarkson et al., 2015) เนื่องจากองค์กรหรือหน่วยงานที่ทำการจัดอันดับหรือรับรองทางด้านการพัฒนาความยั่งยืนจะเห็นคุณค่าของการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้บางองค์กรปรารถนาที่จะเป็นที่หนึ่งในเรื่องด้านการพัฒนาความยั่งยืน และสร้างแรงกดดันให้กับคู่แข่งอีกด้วย (Park & Brorson. 2005) องค์กรหรือหน่วยงานที่ทำการจัดอันดับหรือรับรองทางด้านการพัฒนาความยั่งยืนในปัจจุบันที่เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ อาทิเช่น Carbon Disclosure Project (CDP), Global Reporting Initiative (GRI), Environmental, social and governance index (ESG index) และ Dow Jones Sustainability Index (DJSI) เป็นต้น

2.3 มาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นอย่างเป็นทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะใช้มาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นที่ใช้กันอยู่ทั่วไปได้แก่ (1) มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 1000: AA1000 Assurance Stand (AA1000AS) เป็นมาตรฐานที่พัฒนาโดย AccountAbility โดยฉบับล่าสุดเผยแพร่ในปี 2008 (2) มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่นรหัส 3000 งานที่ให้ความเชื่อมั่นนอกเหนือจากการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต (ISAE 3000) เป็นมาตรฐานที่พัฒนาโดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีและงานที่ให้ความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ (IAASB) (3) ใช้ทั้งมาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น รหัส 1000: AA1000 Assurance Stand (AA1000AS) และ มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่นรหัส 3000 งานที่ให้ความเชื่อมั่นนอกเหนือจากการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต (ISAE 3000) และ (4) ใช้วิธีการอื่น (GRI, 2013; วัชนีพร, 2559)

ถึงแม้ว่าหลายๆ ประเทศจะมีการออกมาตรฐานการให้ความเชื่อมั่น หรือใช้มาตรฐานอื่นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่มีเพียง 2 มาตรฐานเท่านั้นที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก เพื่อใช้ในการเป็นมาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้แก่ AA1000AS และ ISAE 3000 (Manetti & Becattii, 2009)

ตามที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า AA1000AS เป็นมาตรฐานที่พัฒนาโดย AccountAbility และ ISAE 3000 เป็นมาตรฐานที่พัฒนาโดย IAASB โดยวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบของ AA1000AS จะเน้นในเรื่องการตรวจและรับรองการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่นำเสนอแก่ผู้มีส่วนได้เสียนั้นมีข้อมูลที่เพียงพอที่จะเข้าใจผลการดำเนินงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรและเพื่อให้ข้อมูลในการตัดสินใจ ในขณะที่ ISAE 3000 มีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อมั่นเกี่ยวกับข้อมูลที่ให้ความเชื่อมั่นนั้นว่าปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่และเพื่อแสดงข้อสรุปเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการวัดผลหรือการประเมินผลเรื่องที่ให้ความเชื่อมั่น (AccountAbility, 2008; IAASB, 2014)

นอกจากนี้ ISAE 3000 ได้กำหนดให้ผู้ใช้มาตรฐานต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ การตอบรับงานและการรับงานต่อเนื่อง และการควบคุมคุณภาพที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรฐานการให้ความเชื่อมั่น แต่ AA1000AS ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะในมาตรฐานการให้ความเชื่อมั่น (AccountAbility, 2008; IAASB, 2014)

สำหรับ AA1000AS มีการกำหนดให้ผู้ใช้มาตรฐานต้องพิจารณาผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) การครอบคลุมประเด็น (Completeness) ความมีสาระสำคัญ (Materiality) และการตอบสนอง (Responsiveness) และหากมีข้อสังเกตการณ์และข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบ ต้องรวมอยู่ในรายงานให้ความเชื่อมั่น แต่ ISAE 3000 ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ ในมาตรฐานการให้ความเชื่อมั่น (AccountAbility, 2008; IAASB, 2014)

การพิจารณาถึงอิสระของผู้ให้ความเชื่อมั่น เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้ใช้มาตรฐานกำหนดให้พิจารณาทั้งใน AA1000AS และ ISAE 3000 นอกจากนี้ต้องกล่าวถึงเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการให้ความเชื่อมั่นอีกด้วย (AccountAbility, 2008; IAASB, 2014)

ระดับความเชื่อมั่นในรายงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตาม AA1000AS จะแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความเชื่อมั่นระดับสูง (High Assurance) และระดับปานกลาง (Moderate Assurance) เช่นเดียวกับกับ ISAE 3000 จะแบ่งเป็น 2 ระดับ แต่จะถูกเรียกว่า ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล (Reasonable Assurance) และความเชื่อมั่นอย่างจำกัด (Limited Assurance) (AccountAbility, 2008; IAASB, 2014) โดยการให้ความเชื่อมั่นระดับความเชื่อมั่นระดับสูง (High Assurance) หรือระดับความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล (Reasonable Assurance) ในบางครั้งอาจถูกเรียกว่า Positive Assurance และระดับความเชื่อมั่นระดับปานกลาง (Moderate Assurance) หรือระดับความเชื่อมั่นอย่างจำกัด (Limited Assurance) ในบางครั้งอาจถูกเรียกว่า Negative Assurance (Corporate Register, 2008)

ในประเทศไทยผู้ที่ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นอย่างเป็นอิสระส่วนใหญ่จะใช้มาตรฐานการให้ความเชื่อมั่นที่ AA1000AS และ ISAE 3000 ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกันกับในต่างประเทศและการศึกษาวิจัยในอดีต เพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับแนวทางการให้ความเชื่อมั่นของทั้ง 2 มาตรฐานที่ได้นำมาปฏิบัติใช้ในประเทศไทย โดยสังเกตจากรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน สรุปได้ตาม ตารางที่ 2.3 แนวทางการให้ความเชื่อมั่นตามมาตรฐาน AA1000AS และ ISAE 3000 ที่นำมาใช้ในประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ 2.3

แนวทางการให้ความเชื่อมั่นตามมาตรฐาน AA1000AS และ ISAE 3000 ที่นำมาใช้ในประเทศไทย

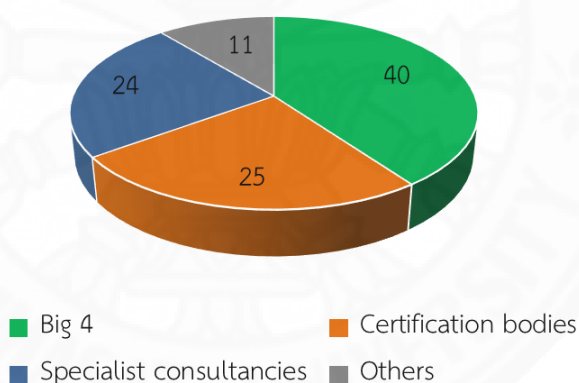
	AA1000AS	ISAE 3000
ผู้กำหนดมาตรฐาน	AccountAbility	IAASB: International Auditing and Assurance Standards Board
กลุ่มผู้นำไปปฏิบัติ	จากรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนพบว่ากลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทั้งหมดใช้ ISAE 3000 ในการให้ความเชื่อมั่นเพียงมาตรฐานเดียว สำหรับกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจากรายงานความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนพบว่าทั้งหมดใช้ AA1000AS ในการให้ความเชื่อมั่นเพียงมาตรฐานเดียว หรือใช้ทั้ง AA1000AS ISAE 3000 ทั้งสองมาตรฐานในการให้ความเชื่อมั่น	
ระดับความเชื่อมั่น	รายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งหมดให้ความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง (Moderate Assurance) หรือ Negative Assurance	รายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งหมดให้ความเชื่อมั่นอย่างจำกัด (Limited Assurance) หรือ Negative Assurance
ข้อสังเกตการณ์และข้อเสนอแนะ	มีการแสดงข้อสังเกตการณ์และข้อเสนอแนะรวมอยู่ในรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ไม่มีการแสดงข้อสังเกตการณ์และข้อเสนอแนะรวมอยู่ในรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ผู้มีส่วนได้เสีย การครอบคลุมประเด็นความมีสาระสำคัญและการตอบสนอง	มีการแสดงการพิจารณาผู้มีส่วนได้เสีย การครอบคลุมประเด็น ความมีสาระสำคัญ และการตอบสนอง รวมอยู่ในรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ไม่มีการแสดงการพิจารณาผู้มีส่วนได้เสีย การครอบคลุมประเด็น ความมีสาระสำคัญ และการตอบสนอง รวมอยู่ในรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ความอิสระของผู้ให้ความเชื่อมั่น	มีการแสดงข้อความเกี่ยวกับความอิสระของผู้ให้ความเชื่อมั่น	

ที่มา: ดัดแปลงจาก ตารางเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะระหว่างมาตรฐาน AA1000AS และ ISAE 3000 ของวีชนีพร เศรษฐ์สุกโก (2559)

2.4 ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน

ในปี 2007 มีผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืนจำนวนมากกว่า 350 รายงานทั่วโลก จากผู้ให้บริการ 3 กลุ่มหลัก ซึ่งได้แก่ กลุ่มบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง (Big 4) ซึ่งประกอบด้วย บริษัท Deloitte EY KPMG และ PwC กลุ่มหน่วยงานที่ได้รับการอนุญาตในการรับรอง (Certification bodies) และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialist consultancies) โดยมีสัดส่วนจำนวน ร้อยละ 40 ร้อยละ 25 และ ร้อยละ 24 ตามลำดับ ทั้งหมดคิดเป็น ร้อยละ 89 ของรายงานที่มีการให้ความเชื่อมั่น อีก ร้อยละ 11 เป็นสัดส่วนของกลุ่มอื่นๆ เช่น หน่วยงานรัฐบาล องค์กรอิสระไม่แสวงหากำไร และสถาบันการศึกษา เป็นต้น (Corporate Register, 2008)

ภาพที่ 2.1
กลุ่มผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน
ตามรายงานของ Corporate Register

โดยสัดส่วนดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในอดีตที่พบว่า Big 4 เป็นผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่มีคุณภาพสูงเมื่อเทียบกับผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายอื่นๆ (Francis, 2004) เนื่องจาก Big 4 เป็นที่มีขนาดใหญ่และบริษัทที่มีชื่อเสียง หาก Big 4 ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นผิดพลาดอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของบริษัท จนอาจทำให้เสียลูกค้าได้ ดังนั้น Big 4 ไม่อาจปล่อยให้งานให้ความเชื่อมั่นที่ให้บริการมีความผิดพลาดได้จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพงานให้ความเชื่อมั่นที่จัดทำโดยพนักงานของตน

ในประเทศไทยและต่างประเทศผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ (1) ผู้ให้บริการที่จากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจากบริษัทให้บริการตรวจสอบบัญชี 4 แห่ง (Big 4) ได้แก่ Deloitte EY KPMG และ PwC และ (2) ผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เช่น สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ สถาบันไทยพัฒน์ ERM Siam Company Limited SGS Lloyd's Register Quality Assurance และอื่นๆ (GRI, 2013; วัชนีพร, 2559)

สำหรับในปีประเทศไทยจากการสำรวจในเดือนตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัยจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 พบว่าบริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานประจำปี 2558 มีจำนวน 14 บริษัท โดยมีการให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากกลุ่มผู้ให้บริการที่จากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจากบริษัทข้ามชาติที่ให้บริการตรวจสอบบัญชี 4 แห่ง หรือ Big 4 จำนวน 2 บริษัท และจากกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำนวน 12 บริษัท

หากคิดเป็นสัดส่วนแล้วจากการสำรวจโดยผู้วิจัยจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 พบว่าบริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประจำปี 2558 พบว่าการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มวิชาชีพมีจำนวน ร้อยละ 2 หรือคิดเป็นจำนวน ร้อยละ 14 ของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานทั้งหมด ในขณะที่รายงานที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มวิชาชีพมีจำนวน ร้อยละ 12 หรือคิดเป็นจำนวน ร้อยละ 86 ของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานทั้งหมด

ตารางที่ 2.4

ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานความยั่งยืน แก่บริษัทในดัชนี SET 100 ที่จัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ประจำปี 2558

ลำดับ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	ผู้ให้ความเชื่อมั่น ในรายงาน ความยั่งยืน
1	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	Lloyd
2	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	Lloyd
3	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	Lloyd
4	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	Lloyd
5	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน	Thaipat
6	บริษัท แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	Thaipat
7	บริษัท พุกกา เรียลเอสเตท จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	Thaipat
8	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	Lloyd
9	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	Lloyd
10	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	Lloyd
11	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน	Deloitte
12	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	Deloitte
13	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	Lloyd
14	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี	Lloyd

การศึกษาวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการเลือกผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อมารับรองงบการเงิน ซึ่งเป็นการให้ความเชื่อมั่นใกล้เคียงกันกับการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน พบว่า 7 ปัจจัยสำคัญในการพิจารณาเลือกผู้ให้บริการ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี ปัจจัยด้านความสามารถการทำงานเสร็จได้ทันเวลา ปัจจัยด้านการรักษาความลับของบริษัทผู้ให้บริการการสอบบัญชี ปัจจัยด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ ปัจจัยด้านอัตราค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ และปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือของผู้ตรวจสอบบัญชี (ศกวรรณ วิทยสรณะ, 2554)

2.5 การจัดอันดับและการให้รางวัลด้านความยั่งยืน

การจัดอันดับและการให้รางวัลด้านความยั่งยืนทั้งในประเทศและต่างประเทศมีหลายหน่วยงานให้ความสำคัญ สำหรับงานวิจัยฉบับนี้กล่าวถึง 1 แห่ง ที่เป็นที่ยู้งักและยอมรับกันในระดับสากล ได้แก่ Dow Jones Sustainability Indices (DJSI) และกล่าวถึงอีก 2 แห่ง ในประเทศ ได้แก่ รางวัลรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report Award) และรางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม (Sustainability Awards) ซึ่งมีการสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ตามลำดับ โดยการจัดอันดับและการให้รางวัลด้านความยั่งยืน มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 Dow Jones Sustainability Indices (DJSI)

การจัดอันดับด้านความยั่งยืนที่เป็นที่ยู้งักและยอมรับกันในระดับสากล ได้แก่ Dow Jones Sustainability Indices หรือ DJSI เป็นดัชนีหลักทรัพย์ที่ประเมินประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก มีการจัดอันดับครั้งแรกในปี 1999 โดยมี RobecoSAM ผู้ให้คำปรึกษาด้านการลงทุน เป็นผู้ประเมินและจัดอันดับ (SET, 2559)

สำหรับการจัดอันดับของ DJSI จะมีการจัดอันดับจำนวน 8 ดัชนี ซึ่งประกอบด้วยดัชนี DJSI Europe DJSI North America DJSI Asia Pacific DJSI Emerging Markets DJSI Korea DJSI Australia และ DJSI Chile

บริษัทที่จะเข้ารับการประเมินในกลุ่มดัชนี DJSI World ได้จะต้องเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดสูงสุดเป็น 2,500 บริษัทแรก และสำหรับกลุ่มดัชนีบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มกำลังพัฒนา หรือ DJSI Emerging Markets ต้องมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดสูงสุดเป็น 800 บริษัทแรก เพื่อคัดเลือกเข้าสู่กลุ่มดัชนี (SET, 2559)

ในปี 2558 บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีบริษัทที่เป็นสมาชิกของ DJSI จำนวน 14 บริษัท ได้แก่

บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มดัชนี DJSI World มีจำนวน 5 บริษัท ได้แก่

1. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (KBANK)
2. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (PTT)
3. บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP)
4. บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) และ
5. บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCC)

บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มดัชนี DJSI Emerging Markets มีจำนวน 14 บริษัท ได้แก่

1. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (ADVANC)
2. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (AOT)
3. บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) (BANPU)
4. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) (CFP)
5. บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) (CPN)
6. บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) (IRPC)
7. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (KBANK)
8. บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) (MINT)
9. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (PTT)
10. บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP)
11. บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC)
12. บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCC)
13. บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP) และ
14. บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (TU)

ทั้งนี้ยังมีบริษัทไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสิงคโปร์ จำนวน 1 บริษัท ที่อยู่ในกลุ่มดัชนี DJSI Emerging Markets อีก 1 บริษัท ได้แก่ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) (SET, 2559)

2.5.2 รางวัลรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report Award)

แม้ว่าในประเทศไทยจะยังไม่มีการจัดอันดับด้านความยั่งยืน แต่มีการให้รางวัลด้านความยั่งยืนที่เป็นที่รู้จักกันกลุ่มบริษัทผู้จัดทำรายงานความยั่งยืน ได้แก่ รางวัลรายงานความยั่งยืน หรือ Sustainability Report Award ที่จัดโดย CSR Club สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสถาบันไทยพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและยกระดับการจัดทำรายงานความยั่งยืนของบริษัททั้งในตลาดหลักทรัพย์และนอกตลาดหลักทรัพย์ ด้วยการประกาศรางวัลรายงานความยั่งยืนครอบคลุมกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มบริษัทในตลาด เอ็ม เอ ไอ และกลุ่มบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์ โดยรางวัลรายงานความยั่งยืน ประกอบด้วย 4 ระดับ ได้แก่ ระดับยอดเยี่ยม (Excellence) ระดับดีเยี่ยม (Best) ระดับดีเด่น (Outstanding) และระดับ Recognition (CSR Club, 2559)

โดยคณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือรางวัลรายงานความยั่งยืนโดยใช้เกณฑ์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสมบูรณ์ (Completeness) ด้านความน่าเชื่อถือ (Credibility) และด้านการสื่อสารและนำเสนอ (Communication) ของรายงาน

สำหรับรางวัลรายงานความยั่งยืน ประจำปี 2558 มีบริษัทที่ได้รับรางวัลรายงานความยั่งยืนระดับยอดเยี่ยมจำนวน 1 บริษัท ได้แก่ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ระดับดีเยี่ยมจำนวน 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) นอกจากนี้ยังมีบริษัททั้งในและนอกตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับรางวัลระดับดีเด่น และระดับ Recognition อีกจำนวน 19 บริษัท และ 9 บริษัท ตามลำดับ (CSR Club, 2559)

2.5.3 รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม (Sustainability Awards)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ SET มีการให้รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม หรือ Sustainability Awards สำหรับบริษัทจดทะเบียนที่มีความโดดเด่นเป็นต้นแบบแห่งการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ด้วยความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนธุรกิจสู่การเติบโต บนพื้นฐานของการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนอย่างสมดุล เพื่อสร้างเสถียรภาพให้แก่ตลาดทุนในระยะยาว จึงยกระดับรางวัลด้านคุณภาพของบริษัทจดทะเบียนให้สามารถสะท้อนถึงการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อประกาศเกียรติคุณบริษัทจดทะเบียนที่มีความโดดเด่น และเป็นกำลังใจให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของบริษัทจดทะเบียนที่มีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน (SET, 2559)

โดยคณะกรรมการพิจารณารางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยมจะพิจารณาจาก 2 เกณฑ์ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์จากแบบประเมิน และเกณฑ์ด้านคุณสมบัติ (SET, 2559)

เกณฑ์จากแบบประเมิน คณะกรรมการพิจารณารางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยมจะคัดเลือกจากบริษัทจดทะเบียนที่ตอบแบบประเมินความยั่งยืนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสมัครใจและมีคะแนนจากการตอบแบบประเมินความยั่งยืนอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มในแต่ละมิติ ซึ่งประกอบด้วย มิติเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม และมิติสังคม หรือ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกของ Dow Jones Sustainability Indices (DJSI) ตามรอบการประกาศผลในปีที่มีการประเมินความยั่งยืน

โดยแบบประเมินความยั่งยืน จะประกอบด้วยชุดคำถามใน 3 มิติ ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม และมิติสังคม ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 18 หมวด รวมคำถาม 40 ข้อ มิติเศรษฐกิจจะประกอบด้วยหมวดคำถาม ได้แก่ หมวดที่ 1 หมวดบรรษัทภิบาล หมวดที่ 2 จรรยาบรรณธุรกิจ (Code of Conduct) และการต่อต้านการทุจริต หมวดที่ 3 การบริหารความเสี่ยงและภาวะวิกฤต หมวดที่ 4 การบริหารจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า หมวดที่ 5 การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน หมวดที่ 6 การดำเนินการด้านภาษี และหมวดที่ 7 นวัตกรรมทางธุรกิจและสังคม สำหรับมิติสิ่งแวดล้อมจะประกอบด้วยหมวดคำถาม ได้แก่ หมวดที่ 8 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม หมวดที่ 9 การจัดการสิ่งแวดล้อม หมวดที่ 10 การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หมวดที่ 11 ความหลากหลายทางชีวภาพ และมิติสังคมจะประกอบด้วยหมวดคำถาม ได้แก่ หมวดที่ 12 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม หมวดที่ 13 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชน หมวดที่ 14 การพัฒนาศักยภาพแก่พนักงาน หมวดที่ 15 การดูแลพนักงาน หมวดที่ 16 สุขภาวะและความ

ปลอดภัยในสภาพแวดล้อมการทำงาน หมวดที่ 17 การมีส่วนร่วมกับชุมชน หมวดที่ 18 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

สำหรับเกณฑ์ด้านคุณสมบัติ คณะทำงานพิจารณารางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยมจะพิจารณาจากข้อมูลในปีที่มีการประเมินความยั่งยืนและปีก่อนหน้า เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น ได้แก่

1. เป็นบริษัทที่มีผลการประเมินคุณภาพรายงานด้านบรรษัทภิบาล (Corporate Governance Report หรือ CGR) ของรอบปีที่มีการประเมินความยั่งยืน ตั้งแต่ 70% หรือตั้งแต่ 3 ดาวขึ้นไป
2. ไม่เป็นบริษัทที่มีการทำรายการเกี่ยวโยงที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งหน่วยงานทางการแจ้งเตือนผู้ลงทุนให้ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ
3. ไม่เป็นบริษัทที่เข้าข่ายฝ่าฝืนเกณฑ์การดำรงสถานะภาพเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องกรรมการอิสระ และ/หรือกรรมการตรวจสอบ แม้จะได้รับการผ่อนผันจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. ไม่เป็นบริษัทที่มีพฤติกรรมซื้อขายผิดตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เรื่องการซื้อขายไม่เป็นธรรมโดยกรรมการและผู้บริหาร
5. ไม่เป็นบริษัทที่ถูกกล่าวโทษหรือได้รับการตัดสินความผิดจากทางการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีกรรมการและผู้บริหารถูกกล่าวโทษหรือได้รับการตัดสินความผิดจากทางการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการค้า กักตุนหลักทรัพย์ การสร้างผลกระทบต่อสังคมหรือสิ่งแวดล้อม
6. ไม่เป็นบริษัทที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับฐานะทางการเงินหรือผลการดำเนินงาน หรือความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องในงบการเงินปีล่าสุด
7. ไม่เป็นบริษัทที่มีส่วนผู้ถือหุ้นในงบการเงินปีล่าสุดต่ำกว่าทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
8. เป็นบริษัทที่มีผลกำไรสุทธิอย่างน้อย 3 ใน 5 ปีย้อนหลัง นับจากงบการเงินปีล่าสุด
9. คณะทำงานเพื่อการลงทุนอย่างยั่งยืนอาจพิจารณาประเด็นอื่นประกอบการคัดกรองบริษัทในการจัดทำ รายชื่อ Thailand Sustainability Investment (SET, 2559)

ในปี 2558 บริษัทที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม หรือ Sustainability Awards แบ่งตามประเภทรางวัลได้แสดงตามตาม ตารางที่ 2.5 รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม (Sustainability Awards) ประจำปี 2558 (SET, 2559)

ตารางที่ 2.5

รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความยั่งยืนยอดเยี่ยม (Sustainability Awards) ประจำปี 2558

ประเภทรางวัล	บริษัท
รางวัลสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแยกตามมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด	
กลุ่มที่ 1: บริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด สูงกว่า 100,000 ล้านบาท	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (PTT) บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCC)
กลุ่มที่ 2: บริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ระหว่าง 30,000 - 100,000 ล้านบาท	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) (BANPU) บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP)
กลุ่มที่ 3: บริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ระหว่าง 10,000 - 30,000 ล้านบาท	บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) (STA)
กลุ่มที่ 4: บริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ระหว่าง 3,000 - 10,000 ล้านบาท	บริษัท สมบูรณ์ แอ็ดวานซ์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (SAT)
กลุ่มที่ 5: บริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ไม่เกิน 3,000 ล้านบาท	บริษัท ไทยออปติคอลล กิ๊ป จำกัด (มหาชน) (TOG)
รางวัลสำหรับบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	บริษัท คิวทีซี เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) (QTC)

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การค้นคว้าอิสระนี้มุ่งเน้นศึกษา “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลปฐมภูมิได้มาจากการทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่น ส่วนข้อมูลทุติยภูมิมาจากการศึกษางานวิจัย หนังสือ ทฤษฎี และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยขั้นตอนในการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษา
- 3.2 การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา
- 3.3 ประวัติและข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่สัมภาษณ์

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษา

สำหรับในปีประเทศไทยจากการสำรวจในเดือนตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัยจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 พบว่าบริษัทที่จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานประจำปี 2558 พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานเป็นจำนวนมากที่สุด และพบว่าไม่มีบริษัทใดในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานเลย โดยผู้ที่ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนแก่บริษัทที่อยู่ในกลุ่ม SET 100 ได้แก่ Lloyd’s Register International (Thailand) Limited ซึ่งมีจำนวนสูงถึง 10 รายงานจาก 15 รายงาน โดย Lloyd’s Register International (Thailand) Limited เป็นกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์บริษัทหนึ่งมีการใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นทั้งกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 3.1

การให้บริการงานความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนแก่บริษัทที่อยู่ในดัชนี SET 100

กลุ่มอุตสาหกรรม	กลุ่มผู้ให้บริการที่มาจาก กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		กลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอก กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		รวม
	Deloitte	Lloyd	Thaipat		
	บริษัท	บริษัท	บริษัท	บริษัท	
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		1			1
เทคโนโลยี		1			1
ทรัพยากร		5			5
ธุรกิจการเงิน	1		1		2
อุตสาหกรรม		2			2
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	1		2		4
รวม	2	9	3		14

ในการค้นคว้าอิสระนี้ได้เลือกสัมภาษณ์บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานประจำปี 2558 โดยมีทั้งหมด 5 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 บริษัท ประกอบด้วย บริษัท ก และ บริษัท ข และบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 3 บริษัท ประกอบด้วย บริษัท ค บริษัท ง และ บริษัท จ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน จำนวน 5 บริษัท โดยแบ่งเป็นบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 บริษัท และบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 3 บริษัท ตามประเด็นคำถามที่ได้เตรียมไว้ตามภาคผนวก ก โดยทำการสัมภาษณ์ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 และ ธันวาคม 2559 ซึ่งใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าหรือแบบทางอีเมลประมาณครั้งละ 1 ถึง 2 ชั่วโมง โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์จากผู้รู้เชิงลึกเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการ

พัฒนาอย่างยั่งยืนของแต่ละบริษัท ผู้ทำงานวิจัยใช้วิธีการจัดข้อความเพื่อบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกบริษัทที่ทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน จำนวน 5 บริษัท ได้แก่ บริษัท ก บริษัท ข บริษัท ค บริษัท ง และ บริษัท จ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า จำนวน 4 บริษัท ได้แก่ บริษัท ก บริษัท ข บริษัท ค และ บริษัท ง สำหรับบริษัท จ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และโต้ตอบกันทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และโต้ตอบกันทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล

ข้อมูลโดยสรุปของทั้ง 5 บริษัท สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 3.2 ข้อมูลทั่วไปโดยสรุปของบริษัทที่เลือกสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 3.2

ข้อมูลทั่วไปโดยสรุปของบริษัทที่เลือกสัมภาษณ์

	บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่ มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่ อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		
	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค	บริษัท ง	บริษัท จ
กลุ่มอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	ธุรกิจการเงิน	ทรัพยากร	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	เทคโนโลยี
จัดทำรายงานครั้งแรก	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2557
ให้ความเชื่อมั่น ในรายงานครั้งแรก	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558
ผู้ให้บริการงานให้ความ เชื่อมั่น ประจำปี 2558	Deloitte	Deloitte	Lloyd	Thaipat	Lloyd
DJSI Index Member 2015	ใช่	-	ใช่	-	-
Sustainability Report Award 2015	ยอดเยี่ยม	Recognition	ดีเยี่ยม	Recognition	-
Sustainability Awards 2015	ใช่	-	ใช่	-	-

ในส่วนของการสัมภาษณ์ใช้วิธีการแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) กับผู้จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเนื้อหาของข้อมูลที่ต้องการสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1.1 เป้าหมายหลักของบริษัทในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.2 กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.4 การอบรม และการให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.5 ระยะเวลาในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.6 รางวัลที่ได้รับเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 2 การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 2.1 วัตถุประสงค์หลักในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.2 ปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.4 สิ่งที่ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น

3.2 การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากทั้ง 5 บริษัท มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้วิธีของ Mile and Huberman (1994) ซึ่งเป็นกระบวนการในการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ รวมถึงข้อมูลที่รวบรวมได้จากบริษัท และสรุปสาระสำคัญที่สะท้อนความคิดเห็นของผู้ทำการศึกษา โดยใช้ภาษาของผู้วิจัยที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และตีความโดยใช้รูปแบบจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากนั้นทำการสรุปผลการศึกษาในรูปแบบของการค้นคว้าหาความเหมือนและความแตกต่างของการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย

3.3 ประวัติและข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่สัมภาษณ์

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ได้เลือกบริษัทที่ทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน จำนวน 5 บริษัท ได้แก่ บริษัท ก บริษัท ข บริษัท ค บริษัท ง และ บริษัท จ โดย บริษัท ก และ บริษัท ข เป็นตัวแทนบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และ บริษัท ค บริษัท ง และ บริษัท จ เป็นตัวแทนบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

บริษัท ก และ บริษัท ค เป็นตัวแทนบริษัทในกลุ่มที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาแล้วมากกว่า 5 ปี นอกจากนี้ บริษัท ก และ บริษัท ค ยังเป็นตัวแทนของบริษัทที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในอดีตจากทั้ง 2 กลุ่มผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น

สำหรับ บริษัท ข บริษัท ง และ บริษัท จ เป็นบริษัทที่เพิ่งเริ่มจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยผู้ให้บริการงานในช่วง 1 หรือ 2 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2558 บริษัท ข มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และ บริษัท ง และ บริษัท จ มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

โดยประวัติ ข้อมูลทั่วไป และการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท ก บริษัท ข บริษัท ค บริษัท ง และ บริษัท จ สามารถสรุปโดยสังเขปดังนี้

3.3.1 บริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

3.3.1.1 บริษัท ก

บริษัท ก ดำเนินธุรกิจมากกว่า 150 ปี ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้หลักบรรษัทภิบาลที่ดี เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการก่อสร้าง และได้ขยายกิจการอย่างต่อเนื่องและเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ จนได้รับการยอมรับในวงกว้างและเป็นแบบอย่างให้กับองค์กรอื่นๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก นอกจากนี้ บริษัท ก ยังมุ่งสร้างคุณค่าให้แก่ลูกค้า พนักงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ภายใต้คุณภาพการบริหารงานระดับโลกสอดคล้องกับหลักบรรษัทภิบาลที่ดี และมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยสูง อีกทั้งยังมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนด้วยสินค้าและบริการที่มีคุณภาพจากกระบวนการดำเนินงาน การพัฒนาเทคโนโลยี และการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีความเป็นเลิศ ก่อนที่ บริษัท ก จะเริ่มทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัท ก ได้มีการจัดทำจรรยาบรรณบริษัท นโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คู่มือบรรษัทภิบาล แนวปฏิบัติการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เป็นต้น บริษัท ก เริ่มจัดทำรายงานสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2544 และได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันได้ใช้ชื่อว่า “รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน” บริษัท ก ได้เริ่มมีการให้ความเชื่อมั่นรายงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2550 สำหรับ ปี พ.ศ. 2558 บริษัท ก ได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากมายทั้งในประเทศและในต่างประเทศ

3.3.1.2 บริษัท ข

บริษัท ข ดำเนินธุรกิจมาแล้วกว่า 120 ปี โดยมีบทบาทสำคัญในการให้บริการทางการเงินในประเทศไทย และด้วยการสนับสนุนจากผู้ถือหุ้นหลักของบริษัท ทำให้สามารถบริหารจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จนทำให้ในทุกวันนี้ บริษัท ข มีขนาดใหญ่ขึ้น มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น รวมทั้งแข็งแกร่งขึ้น และมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดสูงที่สุดในกลุ่ม นอกจากนี้ บริษัท ข ต้องการเป็นบริษัทที่ลูกค้า ผู้ถือหุ้น พนักงาน และสังคมเลือก โดยมีพันธกิจที่ต้องให้บริการครบวงจรที่ดีที่สุดในประเทศ บริษัท ข เริ่มทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2556 โดย บริษัท ข ได้เริ่มมีการให้ความเชื่อมั่นรายงานเพื่อการพัฒนาย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2557 สำหรับ ปี พ.ศ. 2558 บริษัท ข ได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาย่างยั่งยืนมากมายทั้งในประเทศและในต่างประเทศ

3.3.2 บริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

3.3.2.1 บริษัท ค

บริษัท ค ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2500 มุ่งจัดหาปิโตรเลียมจากแหล่งในประเทศเพิ่มเติมเป็นผลให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านพลังงานได้ในระดับหนึ่ง โดยมีพันธกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ บริษัท ค เริ่มทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2554 และได้มีการให้ความเชื่อมั่นรายงานเพื่อการพัฒนาย่างยั่งยืนในรายงานปีนั้นด้วย โดยก่อนหน้าปี พ.ศ. 2554 บริษัท ค จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 สำหรับ ปี พ.ศ. 2558 บริษัท ค ได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาย่างยั่งยืนมากมายทั้งในประเทศและในต่างประเทศ

3.3.2.2 บริษัท ง

บริษัท ง ตั้งขึ้นเป็นบริษัท เมื่อปี พ.ศ. 2540 เพื่อประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในทำเลที่มีศักยภาพ และการเจริญเติบโตสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยมุ่งมั่นช่วยเหลือลูกค้าทุกรายเต็มเต็มทุกความฝันได้เป็นเจ้าของบ้านที่มีคุณค่า บริษัท ง เริ่มทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2552 โดย บริษัท ง ได้เริ่มมีการให้ความเชื่อมั่นรายงานเพื่อการพัฒนาย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2557 สำหรับ ปี พ.ศ. 2558 บริษัท ง ได้รับรางวัลเกี่ยวกับความยั่งยืนภายในประเทศอย่างมากมาย

3.3.2.3 บริษัท จ

บริษัท จ ตั้งขึ้นเป็นบริษัท เมื่อปี พ.ศ. 2535 เพื่อบริการด้านการสื่อสารอย่างครบวงจร โดยมุ่งมั่นสร้างสรรค์สินค้าและบริการคุณภาพสูงด้วยเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ล้ำสมัย และมีเป้าหมายในการเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้ถือหุ้น ลูกค้า องค์กร สังคมและพนักงานเป็นสำคัญ บริษัท จ เริ่มทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2557 โดย บริษัท จ ได้เริ่มมีการให้ความเชื่อมั่นรายงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2558 สำหรับ ปี พ.ศ. 2558 บริษัท จ ได้รับรางวัลเกี่ยวกับความยั่งยืนภายในประเทศอย่างมากมาย

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

สำหรับบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัย “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการศึกษางานวิจัย หนังสือ ทฤษฎี และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) และการอภิปรายผลโดยใช้วิธีการนำเสนอของ Mile and Huberman (1994) ซึ่งเป็นกระบวนการในการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ รวมถึงข้อมูลที่รวบรวมได้จากบริษัท และสรุปสาระสำคัญที่สะท้อนความคิดเห็นของผู้ทำการศึกษา โดยใช้ภาษาของผู้ทำการศึกษาที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและตีความโดยใช้รูปแบบจากการทบทวนวรรณกรรมประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานประจำปี 2558 จำนวน 5 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 บริษัท และบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี จำนวน 3 บริษัท โดยรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์ของแต่ละบริษัทผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดไว้ตามภาคผนวก ข ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถอภิปรายผลและนำเสนอได้ตามคำถามงานวิจัยดังนี้

- 4.1 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน
- 4.2 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน
- 4.3 สิ่งใดบ้างเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน
- 4.4 สิ่งใดบ้างที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องการนอกเหนือจากงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน

4.1 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน

วัตถุประสงค์หลักในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืนมีทั้งหมด 3 วัตถุประสงค์ด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วยเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงาน ต้องการพัฒนาระบบการจัดทำรายงาน และต้องการจัดทำรายงานอย่างให้ดีที่สุด

4.1.1 เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงาน

การจัดทำรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัทมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงาน เนื่องจากการที่มีบุคคลที่สามมายืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่แสดงอยู่ในรายงานการพัฒนายั่งยืน โดยเฉพาะนักลงทุนสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะสนใจว่ามีใครรับรองหรือไม่ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ที่จริงแล้วรายงานพวกนี้ใครจะทำอย่างไรก็ได้ เขียนให้ดูดี ดูหรูเลยก็ได้ ดังนั้นการที่มีผู้ให้ความเชื่อมั่นที่เป็น Third party มากำหนดว่าข้อมูลที่อยู่ในรายงานนั้นถูกต้อง แม้ว่าข้อมูลที่เรารายงานไปมันจะถูกต้องจริงๆ ก็สู้ให้มีคนมากำหนดความถูกต้องไม่ได้ อันนี้เป็นอันที่เข้าใจ โดยเฉพาะนักลงทุนสถาบันเขาจะดูเลยว่าใครเป็นคนรับรองน่าเชื่อถือไหม ดังนั้นเราจะเลือกเฉพาะ Top 3 หรือ Top 5 ที่มีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือมารับรอง” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“SD Report มันก็เหมือน Financial Report อะไรที่เราพูดคนเดียว ถ้าพูดตามหลักความจริง เราอยู่ในโลกที่ไม่ใครเชื่อใครได้อีกแล้ว วิธีการเดียวที่จะให้เป็นธรรม คือเราต้องให้คนที่เขามีความเป็นอิสระมาดูว่าข้อมูลที่เรานำเสนอนั้นถูกต้องและน่าเชื่อถือขนาดไหน เพราะข้อมูลที่ใส่ไปในกระดาษนี้ ใครๆ ก็เขียนได้ เพียงแต่ว่า ถ้าเขียนแล้วตัวเลขหรือข้อมูลที่เราคิดว่าสำคัญ และเป็นตัวเลขหรือข้อมูลที่ Stakeholder บางกลุ่มอยากจะทำรายงานนั้น เราจึงจัดให้มี External เข้ามาให้ความเชื่อมั่น” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“เนื่องจากธุรกิจของเราค่อนข้าง Worldwide ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียของเราจะแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการลงทุน นักลงทุน หรือคู่ค้าของเรา เพราะฉะนั้นการที่จะได้รับความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือในเรื่องเหล่านี้ เราต้องมี Assurer มารับรองให้ ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความเชื่อมั่นกับข้อมูลที่เปิดเผย และเพิ่มความเชื่อมั่นว่าข้อมูลของเรานั้นไม่ได้มั่วขึ้นมาเอง ผู้ที่เอาข้อมูลของเราไปใช้คำนวณหรือใช้วิเคราะห์ต่างๆ เขาก็จะมีความเชื่อมั่น” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

“เพื่อให้มั่นใจว่ารายงานของเราจัดทำไปตามมาตรฐานสากล มีหลักเกณฑ์มารองรับที่สามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้เวลาคนเห็น คนอ่าน การรับรองจากหน่วยงานภายนอกก็จะเชื่อถือพอเขาเห็นรายงานและการรับรอง เขาก็รู้แล้วว่าเราทำตามมาตรฐานแน่ๆ นอกจากนี้ยังรวมตัวเราเองด้วย เราได้รู้ว่าเราได้ทำตาม มาตรฐานจริงๆ ทำมาถูกทาง ถ้าเราไม่มีการตรวจเราก็จะไม่รู้ว่าเราทำถูกไหม” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

เพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องของรายงาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน การจัดเก็บข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลในรายงาน ขององค์กรได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานสากล รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับ ผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานที่กำกับดูแล และองค์กรที่ดำเนินการด้านนี้ ทั้งในประเทศและสากล (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

วัตถุประสงค์ในการเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงานจะเป็นไปในทางเดียวกันกับการการสำรวจของ KPMG โดยบริษัทที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถเผยแพร่ข้อมูลที่มีความโปร่งใสและความถูกต้องแก่ ฝ่ายบริหารจัดการ ลูกค้านักลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (KPMG, 2008, 2011)

4.1.2 ต้องการพัฒนาระบบการจัดทำรายงาน

การจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทที่มีวัตถุประสงค์ต้องการพัฒนาระบบการจัดทำรายงาน เนื่องจากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน จะมีผู้ตรวจสอบมาตรวจสอบตั้งแต่การเริ่มเก็บข้อมูล กระบวนการควบคุมที่บริษัทจัดให้มี การประมวลผล รวมถึงสูตรการคำนวณ จนกระทั่งข้อมูลที่เปิดเผยในรายงาน เนื่องจากผู้ตรวจจะมีประสบการณ์ หากพบข้อมูลใดที่มีกระบวนการจัดเก็บที่ยังไม่ประสิทธิภาพผู้ตรวจก็จะแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“แรกๆ ตอนที่เราจ้างเขามาเพราะเราเชื่อว่าเขามี Know-How พวกนี้จะเก่ง จะแนะนำได้ การที่เขามี Know-How มาแนะนำเรารายงานของเราก็จะคุณภาพดี นอกจากนี้ยังมี Knowledge เพราะเขามีคนที่เชี่ยวชาญ รู้ว่าควรดูจุดไหน ตรวจสอบยังไง จึงใช้เวลาไม่เยอะ ไม่ใช่มาหว่านโดยไม่รู้เรื่อง ถ้ามาแล้วไม่เก่งกว่าเรา ก็เสียเวลา เสียเงินเปล่า” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“นอกจากให้ตัว Statement เราต้องการสำหรับคำแนะนำ หรือ Management Report เพื่ออธิบาย Gap ที่เรามี หรือข้อแนะนำที่พบระหว่างการตรวจข้อมูล” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“เวลาเราตรวจ เราไม่ได้ตรวจทุก Indicators ที่เปิดเผย เราตรวจแบบ Limited Assurance ตรวจเฉพาะ indicators ที่มีความสำคัญกับธุรกิจเรา เนื่องจากถ้าตรวจทุกตัวจะใช้เวลามาก ดังนั้นเวลาผู้ตรวจจะเลือกบางตัวมาตรวจ เขาจะตรวจตั้งแต่จุดแรกว่าทำอะไร มีการเก็บข้อมูลอย่างไร มีการควบคุมอย่างไร มีการประมวลผลและการวิเคราะห์อย่างไร ซึ่งเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของกระบวนการจัดทำ สูตรที่เราใช้คำนวณ วิธีการเก็บข้อมูล มันก็เป็นการพัฒนาการทำงานของเราด้วย เพราะคนที่มาตรวจเขามีประสบการณ์เยอะๆ จะมองเห็น Gap ที่เราคาดไม่ถึง และแนะนำให้ปรับปรุง” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

เพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องของรายงาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน การจัดเก็บข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลในรายงาน ขององค์กรได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานสากล รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับ ผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานที่กำกับดูแล และองค์กรที่ดำเนินการด้านนี้ ทั้งในประเทศและสากล (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

วัตถุประสงค์ต้องการพัฒนากระบวนการจัดทำรายงานจะสอดคล้องกับการสำรวจของ KPMG พบว่าการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนยังช่วยพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (KPMG, 2008, 2011)

4.1.3 ต้องการจัดทำรายงานอย่างให้ดีที่สุด

การจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัทมีวัตถุประสงค์ ต้องการจัดทำรายงานอย่างให้ดีที่สุด แม้ว่า GRI จะได้ไม่บังคับให้มีการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน แต่เป็นเพียงทางเลือกที่ผู้จัดทำสามารถเลือกปฏิบัติได้ ดังนั้นบริษัทที่มีความต้องการในการจัดทำรายงานให้ดีที่สุด จะจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนตามแนวทางของ GRI ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“GRI จะได้ไม่บังคับให้มีการรับรองในรายงาน แต่ถ้าเราทำแล้วเราต้องทำให้ดีที่สุด ทำให้มันสุดๆ” ผู้อำนวยการ โครงการบริหารจัดการความยั่งยืน กล่าว

ตารางที่ 4.1

วัตถุประสงค์หลักในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

	บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่ มาจากกลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพบัญชี		บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่อยู่นอก กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		
	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค	บริษัท ง	บริษัท จ
เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและความ น่าเชื่อถือของรายงาน	✓	✓	✓	✓	✓
ต้องการพัฒนากระบวนการ จัดทำรายงาน	✓	✓	✓		✓
ต้องการจัดทำรายงานอย่างให้ ดีที่สุด			✓		

4.2 ปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน

ปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีทั้งหมด 9 ปัจจัย ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบ ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ ราคาหรือความคุ้มค่า คุณสมบัติของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและแผนงานการตรวจสอบ คำแนะนำในการจัดการความยั่งยืน ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน การส่งรายงานทันต่อเวลา ใบอนุญาตรับรอง และความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงาน

4.2.1 ความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบ

ความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน เนื่องจากในบางธุรกิจเป็นธุรกิจที่มีความเฉพาะเจาะจง ดังนั้นผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องมีความรู้และประสบการณ์ทั้งในด้านตรวจสอบบัญชี และด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เพราะนอกจากที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นจะต้องมีความรู้ด้านตรวจสอบแบบบัญชีและมีความละเอียดแล้ว ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นจะต้องปฏิบัติงานกับพนักงานระดับปฏิบัติการที่เป็นวิศวกร ดังนั้นเพื่อลดช่องว่างในการทำงานระหว่างผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นและพนักงานระดับปฏิบัติการที่เป็นวิศวกร ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นควรมีความรู้ในด้านเทคนิคและด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เราจะพิจารณาแผนงานเขาเป็นอย่างไร ใช้คนกี่คน คุณสมบัติดีไหม จำนวนคนกี่คน ให้นำ Report ทันด้วย ทีมงานก็ด้วย เราต้องให้เขานำเสนอมารว่าใครจะมาทำบ้าง เคยมีประสบการณ์ด้าน Building material and fixture sector มากี่ปี Qualification เป็นอย่างไร ซึ่งค่อนข้างสำคัญ ส่วนปัญหาเรื่อง Technical เราจะช่วย เราจะไปด้วย มีทั้ง SD ที่โรงงาน และจากส่วนกลาง ดังนั้นจะไม่มี GAP ทางเทคนิค เขาจะต้องพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ตรวจ เราก็จะอธิบายว่าสิ่งนี้เสี่ยงหรือไม่อย่างไร จึงไม่มีปัญหาเลย ฝ่ายตรวจสอบของ SCG ส่วนใหญ่ก็มาจากสายบัญชี จะตรวจพวก Compliance ตรวจ Data ตรวจ Logic แนวๆ Basic ไม่ได้มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นถ้าบัญชีจะมาทำงานตรงนี้ต้องมีการอบรมมาก่อน ส่วนตัวคิดว่าใช้เวลาศึกษาไม่นาน เพราะมันเป็น Management ไม่ใช่ความเฉพาะเจาะจงขนาดนั้น” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“นอกจากนี้เขาต้องมีประสบการณ์การตรวจสอบ ต้องมี Kind of Knowledge Transfer จากเมืองนอก ประสบการณ์ในเมืองไทย ว่าเขาเคยทำให้ที่ไหนมาก่อน เพราะว่าเป็น Nature ของคนทำ Assurance ส่วนใหญ่พวกนี้จะโตมาจาก Accounting firm Background บางอย่างถ้าเจอกับภาพ Operation ก็จะชุกชลัก เช่น ตรวจอุตสาหกรรมที่มีของเสีย เขาต้องเข้าใจ

การตรวจสอบว่าผลมันจะต้องมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งจะให้มันเปะๆ เหมือนตรวจตัวเงิน ทำอย่างไรมันก็ทำไม่ได้ แต่สำหรับธุรกิจเราไม่ได้เป็นประเด็นมากมาย” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“ผู้ตรวจต้องมีความรู้ด้านการตรวจสอบแบบบัญชี และความรู้ทางเทคนิคด้านวิศวกรรม สิ่งแวดล้อม เนื่องจากครั้งแรกที่เราใช้ผู้ตรวจที่เป็นผู้สอบบัญชี แม้ว่าเขาจะมีผู้เชี่ยวชาญ วิศวกร ในทีมงานแล้ว เขาก็มีปัญหาเกี่ยวกับพนักงานของเรา เนื่องจากบางครั้งเขาจะใช้ทีมเด็กที่ตรวจสอบบัญชีมาตรวจ พนักงานของเราจะไม่เข้าใจว่าทำไมเรื่องง่ายๆ ถึงไม่เข้าใจ ทำไมต้องถามกระบวนการนี้เป็นอย่างไร ต้องอย่าลืมนึกว่าวิศวกรเขาจะคุ้นเคยกับการตรวจที่ตรวจโดยวิศวกรด้วยกัน เช่น ISO เขาจะคุยภาษาเดียวกัน มันจึงไม่มีช่องว่างทางด้านเทคนิค แต่ถ้าเป็นผู้สอบบัญชีมาตรวจเขาจะถามใหม่หมด แต่ข้อดีของผู้สอบบัญชีจะละเอียดรอบคอบ เขาจะดูการคำนวณว่าบวก ลบ คูณ หาร ถูกไหม แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลตัวเลขด้านสิ่งแวดล้อมมันจะเปะๆ เหมือนข้อมูลตัวเลขทางการเงินไม่ได้ มันจะต้องมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ด้วย เพราะมันเป็นเรื่องปกติของกระบวนการ” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

“เป็นบริษัทที่มีคนที่มีความรู้ทางด้านความยั่งยืน และต้องให้ความรู้ด้านความยั่งยืน รวมถึง Update Trend การจัดทำรายงานให้กับบริษัทต่างๆ” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

ผู้ทวนสอบมีความเข้าใจ ธุรกิจของบริษัทและประการสุดท้ายมีประสบการณ์ความชำนาญในการให้คำแนะนำ (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

ความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเหมือนกับการศึกษาวิจัยในอดีต เกี่ยวกับการเลือกผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อมารับรองงบการเงิน ที่ระบุว่าความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีเป็นปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชี (ศกลวรรณ วิทยสรณะ, 2554)

4.2.2 ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ

ชื่อเสียงเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากผู้ที่สนใจข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนั้นผู้ที่สนใจเหล่านี้จะให้ความสำคัญว่าใครเป็นผู้ให้ความเชื่อมั่นในรายงานว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ดังนั้นผู้ให้บริการจึงต้องเลือกผู้ให้บริการที่ไม่มีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือในระดับสากล ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ที่จริงแล้วรายงานพวกนี้ใครจะทำอย่างไรก็ได้ เขียนให้ดูดี ดูหรูเลยก็ได้ ดังนั้นการที่มีผู้ให้ความเชื่อมั่นที่เป็น Third party มากำหนดว่าข้อมูลที่อยู่ในรายงานนั้นถูกต้อง แม้ว่าข้อมูลที่เรารายงานไปมันจะถูกต้องจริงๆ ก็สู้ให้มีคนมากำหนดความถูกต้องไม่ได้ อันนี้เป็นอันที่เข้าใจ โดยเฉพาะนักลงทุนสถาบันเขาจะดูเลยว่าใครเป็นคนรับรองน่าเชื่อถือไหม ดังนั้นเราจะเลือกเฉพาะ Top 3 หรือ Top 5 ที่มีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือมารับรอง” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“เขาต้องนำเชื่อถือ โดยนำเชื่อถือหมายความว่า เป็นบริษัทที่ไม่ยอมเสียชื่อได้ง่ายๆ เพราะว่าถ้าเกิดเราไปใช้นาย ก นาย ข มา Assure เรา คนที่เขาดู โดยเฉพาะคนที่อ่านและต้องการ assurance ในต่างประเทศ เขาจะเชื่อมั่นได้อย่างไรว่าผู้สอบนำเชื่อถือ ดังนั้น International Credential เป็นสิ่งที่สำคัญ จึงต้องเลือกใหญ่จะเลือกแบบมีชื่อเสียงในระดับสากล ถ้าในระดับประเทศถ้าพูดจริงๆ ผมไม่เห็นความสำคัญเลย เพราะว่าคนที่อ่านข้อมูลเราเขาสนใจว่าตัวเลขการใช้ไฟฟ้าผิดไหม ในประเทศจะน้อยมาก ส่วนใหญ่คนที่เขาสนใจจริงๆ จะอยู่ในต่างประเทศ และตอนนี้ในตลาด Assurance ในประเทศไทย ยังไงมันก็มี Big 4 และ International Consultants” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

ประการแรกต้องบริษัทที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

ชื่อเสียงเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ซึ่งเหมือนกับการศึกษาวิจัยในอดีตที่พบว่าผู้ให้บริการที่มีชื่อเสียงไม่อาจปล่อยให้งานให้ความเชื่อมั่นที่ให้บริการมีความผิดพลาดได้จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพงานให้ความเชื่อมั่นที่จัดทำโดยพนักงานของตน (Francis, 2004)

4.2.3 ราคาหรือความคุ้มค่า

ราคาหรือความคุ้มค่าเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ผู้ใช้บริการจะเปรียบเทียบว่าจำนวนงานระดับเดียวกันผู้ให้บริการรายไหนที่มีข้อเสนอที่น่าสนใจกว่า เช่น มีจำนวนชั่วโมงการทำงานของผู้เชี่ยวชาญมากกว่า เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามจะพิจารณาถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือประกอบด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในปริมาณงานเดียวกันใครมี Offer ที่ดีกว่าปริมาณดีกว่า ราคาถูกกว่า บางทีราคาหลายคนบอกไม่ใช่ประเด็น แต่พวกนี้มีมือเขาเท่ากัน เราจึงดูว่าแต่ละที่ใครคุ้มค่า ดูจาก Man hour ของ Expert ใครคุ้มค้ำกว่ากัน บางรายต้องการเข้ามาในตลาดเมืองไทย เขาก็จะลดให้เยอะ ใส่ Expert เข้าไปเยอะ” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“นอกจากนี้ราคาก็ต้องเป็นราคาที่ Fair ที่สุด แต่เป็นเพียงเหตุผลประกอบเพราะเราดู International Credential ประกอบกับราคามากกว่า เราไม่เชื่อว่าของราคาถูกจะดีที่สุด” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“เราไม่ได้เลือกราคาต่ำสุด เพราะเรามีการพิจารณาทางด้านเทคนิคและคะแนนส่วน ราคาจะเป็นส่วนสุดท้ายในการพิจารณาเมื่อก่อนเราต้องโทรไปอ้อนวอนให้หลายๆ ที่เข้ามาเสนอราคา เนื่องจากผู้ตรวจหาก่อนข้างยาก แต่ตอนนี้ตลาดค่อนข้างแข่งขันกันสูง สำหรับ Big 4 จะเสนอราคามา จะค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับบริษัทที่ไม่ใช่ Big 4 ซึ่งราคาจะแตกต่างกันค่อนข้างมาก ยกเว้นหากมีราย ใดจะทุ่มสุดตัวเพื่อจะสร้าง Profile เพราะถ้าเขาได้ตัวใหญ่ของประเทศแล้ว เขาก็จะสบายในตลาดนี้ ถ้าเขาตรวจเราได้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องหากรรมไหนที่เขาตรวจไม่ได้” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

ประการที่สองค่าธรรมเนียมแข่งขันได้ (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

ราคาหรือความคุ้มค่าเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการ พัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเหมือนกับการศึกษาวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการเลือกผู้ตรวจสอบบัญชีรับ อนุญาตเพื่อมารับรองงบการเงิน ที่ระบุว่าอัตราค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีเป็นปัจจัยในการเลือก ผู้สอบบัญชี เช่นเดียวกัน (ศกพลวรรณ วิทยสรณะ, 2554)

4.2.4 คุณสมบัติของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและแผนงานการตรวจสอบ

คุณสมบัตินี้ของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและแผนงานการตรวจสอบเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้ บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เราจะพิจารณาแผนงานเขาเป็นอย่างไร ใช้คนกี่คน คุณสมบัติดีไหม จำนวนคนกี่คน ให้ หน้า Report ทันด้วย ทีมงานก็ด้วย เราต้องให้เขานำเสนอมาว่าใครจะมาทำบ้าง เคยมีประสบการณ์ ด้าน Building material and fixture sector มากี่ปี Qualification เป็นอย่างไร ซึ่งค่อนข้างสำคัญ ส่วนปัญหาเรื่อง Technical เราจะช่วย เราจะไปด้วย มีทั้ง SD ที่โรงงาน และจากส่วนกลาง ดังนั้นจะ ไม่มี GAP ทางเทคนิค เขาจะต้องพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ตรวจ เราก็จะอธิบายว่าสิ่งนี้เสี่ยง หรือไม่อย่างไร จึงไม่มีปัญหาเลย ฝ่ายตรวจสอบของ SCG ส่วนใหญ่ก็มาจากสายบัญชี จะตรวจพวก Compliance ตรวจ Data ตรวจ Logic แนวๆ Basic ไม่ได้มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นถ้าบัญชีจะมา ทำงานตรงนี้ต้องมีประสบการณ์มาก่อน ส่วนตัวคิดว่าใช้เวลาศึกษาไม่นาน เพราะมันเป็น Management ไม่ใช่ความเฉพาะเจาะจงขนาดนั้น” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“ครั้งที่เราใช้ผู้สอบบัญชีมาตรวจ แม้ว่าเขาจะมีผู้เชี่ยวชาญ วิศวกร จากต่างประเทศในทีมงานแล้ว แต่บุคคลเหล่านี้ไม่ได้มาอยู่ตลอดเวลา มันจึงเกิดปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ตรวจกับพนักงานเรา แต่สำหรับผู้ให้บริการคนปัจจุบัน ทีมเขามีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมนี้อยู่แล้ว เรื่องบางเรื่องเขาเคยผ่านมาแล้ว จึงเข้าใจอยู่แล้ว พนักงานของเราจึงรู้สึกว่าคุณภาษาเดียวกัน และเราต้องดูแผนงานการตรวจสอบด้วยว่า เขาดูอย่างไร การเลือก Criteria การตรวจอย่างไร ลงตรวจอย่างไร วิธีการตรวจเป็นอย่างไร ใช้คนกี่คน มีความชำนาญได้ไหมรวมถึง Time line และคำแนะนำให้ตรวจเพิ่มตัวไหนหรือตัวไหนไม่แนะนำให้ตรวจเพราะอะไร” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

“เป็นบริษัทที่มีคนที่มีความรู้ทางด้านความยั่งยืนหรือมีนักวิชาการในด้านต่างๆ อยู่ในนั้น และต้องให้ความรู้ด้านความยั่งยืน รวมถึง Update Trend การจัดทำรายงานให้กับบริษัทต่างๆ” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

4.2.5 คำแนะนำในการจัดการความยั่งยืน

คำแนะนำในการจัดการความยั่งยืนเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“บริษัทนี้ต้องมีการแนะนำปรับปรุงการจัดทำรายงาน เป็นบริษัทที่มีคนที่มีความรู้ทางด้านความยั่งยืน และต้องให้ความรู้ด้านความยั่งยืน รวมถึง Update Trend การจัดทำรายงานให้กับบริษัทต่างๆ” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

มีประสบการณ์ความชำนาญในการให้คำแนะนำ (Specialist, CSR Strategy & Sustainable Development, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

4.2.6 ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

ความยืดหยุ่นเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เราจะดูความยืดหยุ่นด้วย เพราะตอนตกลง Scope งานจะแบบหนึ่ง แต่เวลาทำจริงๆ มันจะต่างออกไป เขาจะยืดหยุ่นได้ไหม” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

4.2.7 การส่งรายงานทันต่อเวลา

การส่งรายงานทันต่อเวลาเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เขาต้องส่งงานให้ทันเวลาที่จะต้องส่งพิมพ์ เพราะถ้าไม่สามารถผลิตได้ทันรายงานประจำปี มันต้องส่งรายงานนี้แยกไปอีก ซึ่งการที่ส่งแยกไปให้ผู้ถือหุ้นมันจะกลายเป็น Cost มหาศาลกันเลยทีเดียว” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

การส่งรายงานทันต่อเวลาเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเหมือนกับการศึกษาวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการเลือกผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อมารับรองงบการเงิน ที่ระบุว่าความสามารถการทำงานเสร็จได้ทันเวลาเป็นปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชี (ศกลวรรณ วิทยสรณะ, 2554)

4.2.8 ใบอนุญาตรับรอง

ใบอนุญาตรับรองเป็นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ต้องเป็นองค์กรที่ได้รับ Certificate จากองค์กรด้านความยั่งยืน และองค์กรอื่นๆ ที่ทำเกี่ยวกับ Sustainability Development ในระดับสากล” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

4.2.9 มีความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงาน

มีความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงานปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

พนักงานผู้ดูแลงานมีความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงาน (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

ตารางที่ 4.2

ปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

	บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่ มาจากกลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพบัญชี		บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่อยู่นอก กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		
	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค	บริษัท ง	บริษัท จ
ความรู้และประสบการณ์ในการ ตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓	✓
ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ	✓	✓	✓	✓	✓
ราคาหรือความคุ้มค่า	✓	✓	✓		✓
คุณสมบัติของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และแผนงานการตรวจสอบ	✓		✓	✓	
คำแนะนำในการจัดการความ ยั่งยืน				✓	✓
ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน	✓				
การส่งรายงานทันต่อเวลา		✓			
ใบอนุญาตรับรอง				✓	
มีความเป็นมืออาชีพในการ ติดต่อประสานงาน					✓

4.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน

ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน มีทั้งหมด 3 ประการ ได้แก่ ผู้รับผิดชอบมีความระมัดระวังและเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้นทำให้รายงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เกิดการพัฒนากระบวนการจัดทำรายงาน และส่งผลต่อการจัดอันดับในทางที่ดี

4.3.1 ผู้รับผิดชอบมีความระมัดระวังและเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้น ทำให้รายงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบมีความระมัดระวังและเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้นทำให้รายงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน เนื่องจากทำให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บข้อมูลมีความระมัดระวังในการเก็บข้อมูลมากขึ้น และเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้น เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้จะมีการตรวจสอบโดยผู้ให้ความเชื่อมั่น ทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำรายงานการพัฒนายั่งยืนมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือส่งผลให้รายงานมีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกัน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“บางที่เราไม่รู้เลยว่า ความแม่นยำของตัวเลข ความเข้าใจของ Guild line ที่ส่งไปสู่ผู้ทำงาน จะมีบ้างที่ผู้ทำงานไม่เข้าใจบางประเด็น หรือเข้าใจผิดจากที่กำหนดไว้ หรือบางที่เขาไม่เห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล ก็จะเก็บหรือกรอกๆ มาอย่างนั้น บางทีข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ใช้สิ่งที่เราต้องการ เนื่องจากผู้ทำงานไม่เข้าใจ Definition ของข้อมูล ใน Guild line หรือ Definition ไม่ชัดเจน แต่คนปฏิบัติงานไม่รู้เรื่อง หรือบางทีข้อมูลมันไม่ถูก Update ทำให้ตัวเลขหรือข้อมูลที่ส่งขึ้นมาผิดไปจากที่ควรจะเป็น ซึ่งทางผู้ตรวจเขาจะเป็นคนเจอตรงนี้” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“เมื่อก่อนข้อมูลจะถูกส่งตรงมาเลย แต่หลังจากมีการตรวจสอบ เราต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบกันมาก่อน มีการรับรอง ซึ่งทุกอย่างได้จากที่ผู้สอบมีการแนะนำ เราจึงต้องทำให้ดีขึ้น การจัดเก็บข้อมูลจะถูกต้องแม่นยำขึ้น คนข้างล่างก็จะเห็นความสำคัญ” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“พอ Owner รู้ว่ามีการตรวจสอบก็จะมีการเตรียมข้อมูลที่ดียิ่งขึ้นมีคุณภาพมากขึ้น เช่น ข้อมูลอาจจะไม่มีใครสนใจเลยว่าใครจะใช้น้ำ ใช้ไฟเท่าไร แต่พอมีคนมาตรวจสอบเขาก็จะระวังมากขึ้น Owner เขาได้ Aware ว่าข้อมูลที่เขาจัดการหรือทำทุกวัน มันมีความสำคัญต่อองค์กร และเขามีการเตรียมความพร้อมในการเก็บข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญในอนาคต เพราะเวลาที่เราไปคุยกับเขาว่าข้อมูล

แบบนี้สำคัญจะต้อง Report และจะต้องถูกตรวจสอบ และสุดท้ายเพิ่มความน่าเชื่อถือกับรายงาน กับ คนอ่าน” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“ทำให้ผู้เก็บข้อมูลมีความกระตือรือร้น มีความถี่ถ้วน และระมัดระวังการเก็บข้อมูลมากขึ้น เพราะจะมีผู้ตรวจจะมาช่วยตรวจ” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

“นอกจากนี้เวลาคนเห็น คนอ่าน การรับรองจากหน่วยงานภายนอกก็จะเชื่อถือ พอเขาเห็นรายงานและการรับรอง เขาก็รู้แล้วว่าเราทำตามมาตรฐานแน่ๆ นอกจากนี้ยังรวมตัวเราเองด้วย เราได้รู้ว่าเราได้ทำตาม มาตรฐานจริงๆ ทำมาถูกทาง ถ้าเราไม่มีการตรวจเราก็จะไม่รู้ว่าเราทำถูกไหม” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

มุ่งหวังได้รับ จดหมายรับรองความน่าเชื่อถือ (Assurance Statement) เพื่อใช้ประกอบ ความน่าเชื่อถือของรายงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานที่กำกับดูแล และองค์กรที่ดำเนินการด้านนี้ (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

4.3.2 เกิดการพัฒนากระบวนการจัดทำรายงาน

เกิดการพัฒนาระบวนการจัดทำรายงาน เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะผู้ให้ความเชื่อมั่นมีการให้คำแนะนำ สำหรับข้อบกพร่องหรือในสิ่งที่บริษัทมองข้ามไป เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดทำรายงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เนื่องจากผู้ทำงานไม่เข้าใจ Definition ของข้อมูล ใน Guild line หรือ Definition มันไม่ชัดเจน แต่คนปฏิบัติงานไม่รู้เรื่อง หรือบางที่ข้อมูลมันไม่ถูก Update ทำให้ตัวเลขหรือข้อมูลที่ส่งขึ้นมาผิดไปจากที่ควรจะเป็น ซึ่งทางผู้ตรวจเขาจะเป็นคนเจอตรงนี้ ทำให้เรารู้เลยว่าเราควรจะไปปรับปรุงอะไร พอเรารู้เทคนิคการตรวจของเขา ทีมเราจึงปรับปรุงกระบวนการทำงาน ต้องมีการ Validate ข้อมูลอย่างไร ต้องคิดการเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และการกำหนด Flow ของข้อมูล เมื่อก่อนข้อมูลจะถูกส่งตรงมาเลย แต่หลังจากมีการตรวจสอบ เราต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบกันมาก่อน มีการรับรอง ซึ่งทุกอย่างได้จากที่ผู้สอบมีการแนะนำ เราจึงต้องทำให้ดีขึ้น การจัดเก็บข้อมูลจะถูกต้องแม่นยำขึ้น คนข้างล่างก็จะเห็นความสำคัญ” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“Assuror เขาจะให้ Recommendation ด้วย แต่เป็นแบบ High Level เราจะต้องเป็นคนทีรู้และเป็นคนไป Work Out กับ Owner จัดการในส่วนนั้นๆ ให้มัน Reasonable กับ stakeholder ทุกฝ่าย” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“นอกจากนี้ยังทำให้เขามีการพัฒนา เพราะผู้ตรวจจะมีการให้คำแนะนำบ้าง เนื่องจากกระบวนการทำงานเราทำไว้อยู่เยอะมากแล้ว ถึงแม้ว่าคำแนะนำจะไม่ได้ถึงขนาดต้องเปลี่ยนทั้งกระบวนการ แต่ผู้ตรวจเขาจะแนะนำในส่วนที่เรามองข้ามไป มีข้อบกพร่องตรงไหนควรปรับปรุงบ้าง” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

“ถ้าส่วนไหนเรามีคนมา Assurance อาจจะทำให้เรามั่นใจว่าเราทำจริง เพราะมีคนมาช่วยยืนยันว่าเราทำจริงๆ เพราะเขาไม่ทราบว่าเป็นใคร” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

“เขามีการแนะนำการจัดทำรายงานว่ามี Trend อย่างไร มี Know-How อย่างไรบ้าง ที่อื่นใช้วิธีในการจัดการความยั่งยืนแบบนี้ ให้เราลองเอามาปรับใช้บ้าง” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

สำหรับผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของ บริษัท จ คือมุ่งหวังได้รับ จดหมายรับรองความน่าเชื่อถือ (Assurance Statement) เพื่อใช้ประกอบความน่าเชื่อถือของรายงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานที่กำกับดูแล และองค์กรที่ดำเนินการด้านนี้ (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

4.3.3 ส่งผลต่อการจัดอันดับในทางที่ดี

ส่งผลต่อการจัดอันดับในทางที่ดี เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้ใช้บริการเชื่อว่าการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะส่งผลให้การจัดอันดับหรือได้รับรางวัลต่างๆ ดีขึ้น เนื่องจากมีบุคคลที่สามมาตรวจสอบข้อมูลในรายงานให้แล้ว จะทำให้ผู้ประเมินอันดับหรือรางวัลสบายใจในการจัดอันดับหรือรางวัล ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“มันส่งผลต่อเกรดของ DJSI เขาจะเชื่อถือข้อมูลของเราเพิ่มขึ้น เพราะว่าเขาจะมีการสืบค้นข้อมูล และพิจารณาหลายๆ ส่วนว่าเราทำจริงไหม” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“DJSI เขาจะพิจารณาจากข้อมูลและหลักฐานที่เราส่งไปประกอบว่าเราทำอะไรบ้าง ถ้าส่วนไหนเรามีคนมา Assurance อาจจะทำให้เรามั่นใจว่าเราทำจริง เพราะมีคนมาช่วยยืนยันว่าเราทำจริงๆ เขาสบายใจในการประเมินเรามากขึ้น เพราะเขาไม่ทราบว่าเป็นใคร” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

ตารางที่ 4.3

ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน

	บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่ มาจากกลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพบัญชี		บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่อยู่นอก กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		
	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค	บริษัท ง	บริษัท จ
ผู้รับผิดชอบมีความระมัดระวัง และเห็นความสำคัญของการ เก็บข้อมูลมากขึ้นทำให้รายงาน มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓
เกิดการพัฒนาระบบการ จัดทำรายงาน	✓	✓	✓	✓	✓
ส่งผลต่อการจัดอันดับในทางที่ดี	✓		✓		

4.4 สิ่งที่ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น

สิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น มีทั้งหมด 7 ประการ ได้แก่ มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบและด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม แนะนำการจัดการความยั่งยืนที่เหมาะสมกับธุรกิจ มีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน หนักรายงานและความเชื่อมั่นในรายงาน สามารถบอก Benchmark หรือบอกอันดับความยั่งยืนของบริษัทได้ แจ้งวัตถุประสงค์และเอกสารในการตรวจสอบอย่างชัดเจน และแจ้งปัญหาจากการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา

4.4.1 มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบและด้านวิศวกรรม

สิ่งแวดล้อม

มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบและด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น เนื่องจากจะได้ไม่เกิดปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบระหว่างผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นและผู้ปฏิบัติการ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เขาควรจะต้องสามารถให้มุมมองว่าการจัดการอันนี้ที่มันยังไม่ถูกต้อง ทำอย่างไรที่จะให้เหมาะสมจากประสบการณ์ที่ตรวจมาในแต่ละบริษัท เราไม่ยากได้ Best Practice เราอยากได้วิธีการที่มัน Reasonable กับ Business ของเรา ถ้าให้เราไปเก็บข้อมูลขยะมูลฝอยให้ถูกต้องในระดับเทคนิค สำหรับผมผมว่ามันจะไม่เหมาะสม เราต้องการ Recommendation ที่แสดงถึงความเป็นมืออาชีพและเข้าใจในธุรกิจ และปัจจัยด้านความยั่งยืนจริงๆ รวมถึงเข้าใจตัวคนที่อ่านรายงานจริงๆ เช่น Investor เขาไม่สนใจจุดเทคนิคขยะมูลฝอย” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“เขาควรจะต้องสามารถให้มุมมองว่าการจัดการอันนี้ที่มันยังไม่ถูกต้อง ทำอย่างไรที่จะให้เหมาะสมจากประสบการณ์ที่ตรวจมาในแต่ละบริษัท เราไม่ยากได้ Best Practice เราอยากได้วิธีการที่มัน Reasonable กับ Business ของเรา ถ้าให้เราไปเก็บข้อมูลขยะมูลฝอยให้ถูกต้องในระดับเทคนิค สำหรับผมผมว่ามันจะไม่เหมาะสม เราต้องการ Recommendation ที่แสดงถึงความเป็นมืออาชีพและเข้าใจในธุรกิจ และปัจจัยด้านความยั่งยืนจริงๆ รวมถึงเข้าใจตัวคนที่อ่านรายงานจริงๆ เช่น Investor เขาไม่สนใจจุดเทคนิคขยะมูลฝอย” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

“ทีมงานเขาจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ตรวจ อย่างเช่น ตรวจเรื่อง Climate Change เขาต้องใช้สองศาสตร์ในการทำงาน มีความรู้ในด้านการตรวจสอบแบบบัญชี และความรู้ด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะเข้าใจกระบวนการ แล้วจึงจะมองออก นอกจากนี้เขาต้องมีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้คำแนะนำเราได้” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

4.4.2 แนะนำการจัดการความยั่งยืนที่เหมาะสมกับธุรกิจ

แนะนำการจัดการความยั่งยืนที่เหมาะสมกับธุรกิจ เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น เนื่องจากผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นคาดหวังว่าจะได้คำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในธุรกิจที่ตนเองดำเนินกิจการอื่นจากประสบการณ์ของผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นที่ได้จากการตรวจสอบของบริษัทอื่นๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“รวมทั้งแนะนำเทคนิคดีๆ และมีการให้แหล่งข้อมูล Guild line กฎหมายในโลกให้ด้วย” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

สิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น นอกเหนือจากจดหมายรับรองความเชื่อมั่นในรายงาน บริษัทยังมุ่งหวังคำแนะนำในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน การจัดเก็บข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลในรายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสมตามแนวปฏิบัติและเกณฑ์สากล (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

4.4.3 มีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

มีผู้เชี่ยวชาญในทีมงาน เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น เนื่องจากผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นหวังว่าจะได้เทคนิคในการจัดการความยั่งยืนที่มีความเฉพาะเจาะจง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“นอกจากนี้คาดหวังว่าจะส่ง expert เก่งๆ มาอยู่ในทีมตรวจ ระดับ World Class มาไม่จำเป็นต้องเป็นชาวต่างชาติ” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“ทีมงานเขาจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ตรวจ อย่างเช่น ตรวจเรื่อง Climate Change เขาต้องใช้สองศาสตร์ในการทำงาน มีความรู้ในด้านการตรวจสอบแบบบัญชี และความรู้ด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะเข้าใจกระบวนการ แล้วจึงจะมองออก นอกจากนี้เขาต้องมีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้คำแนะนำเราได้” ผู้อำนวยการ บริษัท ค (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2559)

4.4.4 หน้ารายงานและความเชื่อมั่นในรายงาน

หน้ารายงานและความเชื่อมั่นในรายงาน เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่น รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงาน เพราะทำให้มีโอกาสได้รับรางวัล เพื่อแสดงถึงความเป็นมาตรฐานจากหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกมากรันตี มันก็ยิ่งทำให้ ความน่าเชื่อถือของบริษัท มันหนักแน่นขึ้น ว่าเราไม่ได้รายงานจากฝั่งบริษัท คิดเองเออเอง เราทำแล้วเราให้คนอื่นอ่าน แล้วคนอื่นก็ยอมรับว่าเราได้มีการจัดทำตามเกณฑ์ที่ระบุไว้จริงๆ” CSR Manager บริษัท ง (สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2559)

สิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน คาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น นอกเหนือจากจดหมายรับรองความเชื่อมั่นในรายงาน บริษัทยังมุ่งหวัง คำแนะนำในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน การจัดเก็บข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลในรายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสมตามแนวปฏิบัติและเกณฑ์สากล (Specialist บริษัท จ, การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 11 พฤศจิกายน 2559)

4.4.5 สามารถบอก Benchmark หรือบอกอันดับความยั่งยืนของบริษัทได้

สามารถบอก Benchmark หรือบอกอันดับความยั่งยืนของบริษัทได้ เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“อันแรกเลย Benchmark ของเรา อยู่ระดับไหน และเราอยู่ที่เท่าไรของโลกทางด้าน environmental ในกลุ่มธุรกิจที่เราดำเนินอยู่ อยากจะให้เทียบให้เราและแนะนำเราได้ และบอกว่าเราอยู่ตรงไหน” ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ก (สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

4.4.6 แจ้งวัตถุประสงค์และเอกสารในการตรวจสอบอย่างชัดเจน

แจ้งวัตถุประสงค์และเอกสารในการตรวจสอบอย่างชัดเจน เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“คือสิ่งที่เราอยากได้ ข้อแรกเขาควรจะต้องชัดในข้อมูลที่เราอยากได้ อะไรที่เราอยากดู ยกตัวอย่างเช่น เอกสารจะต้องเป็นเอกสารอะไรที่อยากดู ไม่ใช่บอกกว้างๆ ความต้อง Suggest ข้อมูลอะไร ตรงไหน ระยะเวลาไหนถึงไหน รายเดือน รายปี เพราะเวลาที่เขาเข้ามาดูจะได้ไม่ต้องวิ่งหาข้อมูลในตอนนั้นเพราะจะมารบกวน Owner เพราะเขามีงานประจำของเขาอยู่แล้ว” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

4.4.7 แจ้งปัญหาจากการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา

แจ้งปัญหาจากการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น เนื่องจากรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนจะต้องจัดส่งไปพร้อมกับรายงานประจำปีก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น หากจัดส่งไม่ทันแล้วจำเป็นจะต้องจัดส่งแยกไปต่างหากจะเกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ต้องมีการ Discuss กันก่อนเริ่มงาน และระหว่างทำงาน ก่อนที่จะมายกขึ้นมาเป็นประเด็น มันจะเป็นอะไรที่สามารถช่วยเหลือ และก็ปรับปรุงข้อมูลกันได้ ต้อง Proactive มีปัญหาอะไรก็ยกหูกันเลย เพื่อที่จะแก้ปัญหาได้ทัน ไม่ต้องเจอไฟ เจอควันก็ควรที่จะ Discuss ได้แล้ว ไม่ใช่ว่ามีปัญหาอะไรแล้ว มาแจ้งทีเดียวดอนใกล้จะจบแล้ว ซึ่ง Timeline ของรายงาน มันจะกระชั้นมากเพราะหากไม่สามารถจัดทำรายงานได้ทัน มันต้องส่งรายงานแยกไปอีก ซึ่งการที่ส่งแยกไปให้ผู้ถือหุ้นมันจะกลายเป็น Cost มหาศาลกันเลย” ผู้จัดการ บริษัท ข (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2559)

ตารางที่ 4.4

สิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวัง
จากผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่น

	บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่ มาจากกลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพบัญชี		บริษัทที่ใช้ผู้ให้บริการที่อยู่นอก กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี		
	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค	บริษัท ง	บริษัท จ
มีความรู้และประสบการณ์ใน					
ด้านการตรวจสอบและด้าน	✓	✓	✓		
วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม					
แนะนำการจัดการความยั่งยืนที่					
เหมาะสมกับธุรกิจ	✓	✓			✓
มีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่ม					
ผู้ปฏิบัติงาน	✓		✓		
หน้ารายงานและความเชื่อมั่น					
ในรายงาน				✓	✓
สามารถบอก Benchmark					
หรือบอกอันดับความยั่งยืนของ	✓				
บริษัทได้					
แจ้งวัตถุประสงค์และเอกสาร					
ในการตรวจสอบอย่างชัดเจน		✓			
แจ้งปัญหาจากการตรวจสอบ					
และแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา		✓			

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัดงานวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

สำหรับบทนี้จะนำเสนอสรุปผลการวิจัย เรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ที่ได้จากการวิจัย รวมถึงข้อจำกัดงานวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3. เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 4. เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ผู้ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องการนอกเหนือจากงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ได้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงาน ประจำปี 2558 จำนวน 5 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 บริษัท และบริษัทที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการให้ความเชื่อมั่นโดยกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำนวน 3 บริษัท จากผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจให้มีการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีทั้งหมด 3 ปัจจัย โดยปัจจัยที่หนึ่งได้แก่เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงาน เนื่องจากการที่มีบุคคลที่สามมายืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่แสดงอยู่ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะนักลงทุนสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศจะสนใจว่ามีใครรับรองหรือไม่ ปัจจัยถัดมาคือต้องการพัฒนากระบวนการจัดทำรายงาน เนื่องจากการจัดให้มีการให้ความ

เชื่อมั่นในรายงาน จะมีผู้ตรวจสอบมาตรวจสอบตั้งแต่การเริ่มเก็บข้อมูล กระบวนการควบคุมที่บริษัท จัดให้มี การประมวลผล รวมถึงสูตรการคำนวณ จนกระทั่งข้อมูลที่เปิดเผยในรายงาน เนื่องจากผู้ตรวจ จะมีประสบการณ์ หากพบข้อผิดพลาดที่มีกระบวนการจัดเก็บที่ยังมีไม่ประสิทธิภาพผู้ตรวจก็จะแนะนำให้ แก้ไขปรับปรุง และปัจจัยสุดท้ายได้แก่ต้องการจัดทำรายงานอย่างให้ดีที่สุด แม้ว่า GRI จะได้ไม่บังคับ ให้มีการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่เป็นเพียงทางเลือกที่ผู้จัดทำ สามารถเลือกปฏิบัติได้ ดังนั้นบริษัทที่มีความประสงค์ที่จะจัดทำรายงานให้มีความครบถ้วนจึงเลือกที่จะ จัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีจำนวน 9 ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยที่หนึ่งความรู้และประสบการณ์ในการ ตรวจสอบและธุรกิจที่ตรวจสอบ เนื่องจากบางธุรกิจที่มีความเฉพาะเจาะจง ผู้ให้บริการงานให้ความ เชื่อมั่นต้องมีความรู้และประสบการณ์ทั้งในด้านตรวจสอบบัญชี และด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เพราะ นอกจากที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นจะต้องมีความรู้ด้านตรวจสอบแบบบัญชีและมีความละเอียด แล้ว ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นจะต้องปฏิบัติงานกับพนักงานระดับปฏิบัติการที่เป็นวิศวกร ดังนั้น เพื่อลดช่องว่างในการทำงานระหว่างผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นและพนักงานระดับปฏิบัติการที่ เป็นวิศวกร ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นควรมีความรู้ในด้านเทคนิคและด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ด้วย ปัจจัยที่สองชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ เนื่องจากผู้ที่สนใจข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่าง ยั่งยืนมีทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนั้นผู้ที่สนใจเหล่านี้จะให้ความสำคัญว่าใครเป็นผู้ให้ความ เชื่อมั่นในรายงานว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ดังนั้นผู้ใช้บริการจึงต้องเลือกผู้ให้บริการที่มีชื่อเสียงและ ความน่าเชื่อถือในระดับสากล ปัจจัยที่สามราคาหรือความคุ้มค่า ผู้ใช้บริการจะเปรียบเทียบว่าจำนวน งานระดับเดียวกันผู้ให้บริการรายไหนที่มีข้อเสนอที่น่าสนใจกว่า เช่น มีจำนวนชั่วโมงการทำงานของ ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามจะพิจารณาถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือประกอบด้วย ปัจจัยที่สี่คุณสมบัติของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและแผนงานการตรวจสอบ ผู้ใช้บริการจะพิจารณาแผนงาน การตรวจสอบของผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ซึ่งจะพิจารณาว่า การวางแผนการตรวจสอบ วิธีการ ตรวจสอบ การลงพื้นที่ จำนวนผู้ตรวจ ผู้ตรวจมีความชำนาญในเรื่องที่ตรวจ การสุ่มตรวจ ระยะเวลา การตรวจสอบ ต้องมีความเหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จ ปัจจัยที่ทำให้ คำแนะนำในการจัดการความยั่งยืน เนื่องจากผู้ใช้บริการคาดหวังการพัฒนาการปรับปรุงการจัดการ ความยั่งยืน รวมถึงกระบวนการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นคำแนะนำจากผู้ ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ใช้พิจารณาควบคู่ไปด้วย ปัจจัยที่หกมีความ ยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน เนื่องจากระหว่างปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน หากมีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตของงานผู้ให้บริการต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้

ปัจจัยที่เจ็ดการส่งรายงานทันต่อเวลา เนื่องจากรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะถูกจัดส่งไปพร้อมกับรายงานประจำปีก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ดังนั้นหากผู้ให้บริการส่งมอบงานไม่แล้วเสร็จและจำเป็นต้องส่งรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนแยกไปตากหากจะเกิดค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่ม ปัจจัยที่แปดมีใบอนุญาตรับรอง ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการรับรอง และปัจจัยที่เก้ามีความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงาน ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องมีความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงาน เนื่องจากงานตรวจสอบต้องพบกับบุคคลหลายฝ่ายหากไม่มีความเป็นมืออาชีพในการติดต่อประสานงานอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพบริการได้

ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีทั้งหมด 3 ประการ ได้แก่ ประการแรกผู้รับผิดชอบมีความระมัดระวังและเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้นทำให้รายงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากทำให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บข้อมูลมีความระมัดระวังในการเก็บข้อมูลมากขึ้นและเห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลมากขึ้น เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้จะมีการตรวจสอบโดยผู้ให้ความเชื่อมั่น ทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือส่งผลให้รายงานมีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกัน ประการที่สองเกิดการพัฒนาระบบการจัดทำรายงาน เพราะผู้ให้ความเชื่อมั่นมีการให้คำแนะนำ สำหรับข้อบกพร่องหรือในสิ่งที่บริษัทมองข้ามไป เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดทำรายงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และประการสุดท้ายส่งผลต่อการจัดอันดับในทางที่ดี ผู้ใช้บริการเชื่อว่าการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะส่งผลให้การจัดอันดับหรือได้รับรางวัลต่างๆ ดีขึ้น เนื่องจากมีบุคคลที่สามารถตรวจสอบข้อมูลในรายงานให้แล้ว จะทำให้ผู้ประเมินอันดับหรือรางวัลสบายใจในการจัดอันดับหรือรางวัล

สิ่งที่ผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น มีทั้งหมด 7 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบและด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ประการที่สองแนะนำการจัดการความยั่งยืนที่เหมาะสมกับธุรกิจ ประการที่สามมีผู้เชี่ยวชาญในทีมงาน ประการที่สี่หน้ารายงานและความเชื่อมั่นในรายงาน ประการที่ห้าสามารถบอก Benchmark หรือบอกอันดับความยั่งยืนของบริษัทได้ ประการที่หกแจ้งวัตถุประสงค์และเอกสารในการตรวจสอบอย่างชัดเจน และประการที่เจ็ดแจ้งปัญหาจากการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา

5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนายั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยในช่วงที่การให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืนอยู่ในขั้นเริ่มต้นในประเทศไทย ดังนั้นบริษัทที่เลือกมาเป็นตัวแทนในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จึงยังมีจำนวนจำกัด รวมทั้งบริษัทที่มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืนล้วนแต่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 ซึ่งเป็นบริษัทที่มีทรัพยากรเพียงพอในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนายั่งยืน เช่น ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณในการจัดทำรายงาน เป็นต้น ดังนั้นผลการวิจัยนี้อาจไม่สามารถใช้ได้กับบริษัทขนาดกลาง บริษัทขนาดเล็ก หรือบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดทางด้านเวลาของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และโต้ตอบกันทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจได้ข้อมูลที่ต่างจากการให้สัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

ในระหว่างการจัดทำการวิจัยเรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้พบข้อจำกัดงานวิจัย รวมถึงข้อสังเกตต่างๆ ที่พบในระหว่างการจัดทำการวิจัยที่การวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถอธิบายได้ ดังนั้นสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถนำไปทำการศึกษาต่อได้ในอนาคต โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคตดังต่อไปนี้

5.3.1 การศึกษาวิจัยการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจำแนกตามขนาดของบริษัท เช่น บริษัทขนาดเล็ก บริษัทขนาดกลาง และบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มการวิจัยตามบริษัทที่จัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมานานแล้ว และบริษัทที่เพิ่งเริ่มจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.3.2 การศึกษาวิจัยการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ยังไม่มีบริษัทใดจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.3.3 การศึกษาวิจัยการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยขยายขอบเขตเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยเพียงบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในดัชนี SET 100 เท่านั้น

5.3.4 การศึกษาวิจัยการเลือกมาตรฐานการปฏิบัติงานการให้ความเชื่อมั่นของผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทั้งหมดใช้ ISAE 3000 ในการให้ความเชื่อมั่นเพียงมาตรฐานเดียว สำหรับกลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจากรายงานให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนพบว่าทั้งหมดใช้ AA1000AS ในการให้ความเชื่อมั่นเพียงมาตรฐานเดียว หรือใช้ทั้ง AA1000AS ISAE 3000 ทั้งสองมาตรฐานในการให้ความเชื่อมั่น

5.3.5 การศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานการให้ความเชื่อมั่นของผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชียังขาดความรู้ความสามารถด้านเทคนิคในเชิงวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ในขณะที่กลุ่มผู้ให้บริการที่อยู่นอกกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชียังมีทักษะการตรวจสอบไม่ทัดเทียมกับกลุ่มผู้ให้บริการที่มาจากกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

รายการอ้างอิง

- พรพิรุณ ตั้งคติขจรกิจ. (2555). *ปัจจัยผลักดันและอุปสรรคในการตรวจสอบรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย*. (การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, การบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ.
- วัชนิพร เศรษฐสุสัโก. (2559). *การบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: วี.เจ. พรินติ้ง.
- ศกวรรณ วิทยสรณะ. (2554). *ปัจจัยในการเลือกใช้บริการผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, การจัดการแบบบูรณาการ.
- สถาบันไทยพัฒน์ (2555). รายงานความยั่งยืนคืออะไร [ข้อความโพสต์ในบล็อก]. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2559, สืบค้นจาก <http://www.thaicr.com/2012/11/blog-post.html>.
- สถาบันไทยพัฒน์ (2556). สร้างองค์กรยั่งยืน ด้วยกรอบการรายงานระดับโลก GRI [ข้อความโพสต์ในบล็อก]. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2559, สืบค้นจาก <http://www.thaicr.com/2013/06/gri.html>.
- AccountAbility. (2008). *AA1000 assurance standard*. London: AccountAbility.
- Ackers, B. (2009). Corporate social responsibility assurance: how do South African publicly listed companies compare?. *Meditari Accountancy Research*, 17(2), 1-17.
- Ball, A., Owen, D. L., & Gray, R. (2000). External transparency or internal capture? The role of third-party statements in adding value to corporate environmental reports. *Business strategy and the environment*, 9(1), 1-23.
- Bepari, M. K., & Mollik, A. T. (2016). Stakeholders' interest in sustainability assurance process: an examination of assurance statements reported by Australian companies. *Managerial Auditing Journal*, 31(6/7).
- BOLLAS ARAYA, H. E. L. E. N. A., Seguí Mas, E., & Polo Garrido, F. (2015). Assurance on sustainability reports in the agri-food industry. In *Revista Española de Estudios Agrosociales y Pesqueros* (Vol. 242, No. 3, pp. 135-160). Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente.
- Chang, O. H. (2014). Importance of Sustainability Performance Indicators as Perceived by the Users and Preparers. *Journal of Management and Sustainability*, 4(1), 29.

- Cheng, M., Green, W., & Ko, J. (2012). The impact of sustainability assurance and company strategy on investors' decisions. *Australian Accounting Review*, 2, 58-74.
- Clarkson, P. M., Li, Y., Richardson, G., & Tsang, A. (2015). Voluntary External Assurance of Corporate Social Responsibility Reports and the Dow Jones Sustainability Index Membership: International Evidence. *Unpublished working paper, UQ Business School*.
- Corporateregister (2008). The csr assurance statement report. London: Corporateregister.
- CSR Club สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย (2559). CSR Club Sustainability Report Award 2015. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2559, สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/0B2zU9IlxQvFVMUkyMTY4M3hld1k/view>.
- Francis, J. R. (2004). What do we know about audit quality?. *The British accounting review*, 36(4), 345-368.
- GRI (Global Reporting Initiative). (2000). *G1 Sustainability Reporting Guidelines on Economic, Environmental and Social Performance*. (Amsterdam: GRI).
- GRI (Global Reporting Initiative). (2002). *G2 Sustainability Reporting Guidelines on Economic, Environmental and Social Performance*. (Amsterdam: GRI).
- GRI (Global Reporting Initiative). (2006). *G3 Sustainability Reporting Guidelines on Economic, Environmental and Social Performance*. (Amsterdam: GRI).
- GRI (Global Reporting Initiative). (2011). *G3.1 Sustainability Reporting Guidelines on Economic, Environmental and Social Performance*. (Amsterdam: GRI).
- GRI (Global Reporting Initiative). (2013). *The external assurance of sustainability reporting. Research and Development Series*. (Amsterdam: GRI).
- GRI (Global Reporting Initiative). (2015). *G4 Sustainability reporting guidelines*. Amsterdam. (Amsterdam: GRI).
- GRI (Global Reporting Initiative). (2016). GRI's History [เว็บไซต์]. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2559, สืบค้นจาก <https://www.globalreporting.org/information/about-gri/gri-history/Pages/GRI's%20history.aspx>.
- International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). (2014). International Standard on Assurance Engagements 3000 (Revised) (ISAE 3000 (Revised)) Assurance engagements other than audits or reviews of historical financial information. New York: IFAC.

- Junior, R. M. (2014). *Reducing the expectation-performance gap in assurance of Global Reporting Initiative (GRI) sustainability reports in Brazil* (Doctoral dissertation, University of Southern Queensland).
- KPMG. (2008). *KPMG International survey of corporate responsibility reporting 2008*. Amsterdam: KPMG Global Sustainability Services.
- KPMG. (2011). *KPMG International survey of corporate responsibility reporting 2011*. Amsterdam: KPMG Global Sustainability Services.
- KPMG. (2013). *KPMG International survey of corporate responsibility reporting 2013*. Amsterdam: KPMG Global Sustainability Services.
- KPMG. (2015). *KPMG International survey of corporate responsibility reporting 2015*. Amsterdam: KPMG Global Sustainability Services.
- Laufer, W. S. (2003). Social accountability and corporate greenwashing. *Journal of business ethics*, 43(3), 253-261.
- Manetti, G., & Becattii, L. (2009). Assurance services for sustainability reports: Standards and empirical evidence. *Journal of Business Ethics*, 87(1), 289-298.
- Manetti, G., & Toccafondi, S. (2012). The role of stakeholders in sustainability reporting assurance. *Journal of Business Ethics*, 107(3), 363-377.
- Martinez-Ferrero, J., & García-Sánchez, I. M. (2015) The Level of Sustainability Assurance: The Effects of Brand Reputation and Industry Specialisation of Assurance Providers. *Journal of Business Ethics*, 1-20.
- Marx, B., & van Dyk, V. (2011). Sustainability reporting and assurance: An analysis of assurance practices in South Africa. *Meditari Accountancy Research*, 19(1/2), 39-55.
- Moneva, J. M., Archel, P., & Correa, C. (2006, June). GRI and the camouflaging of corporate unsustainability. In *Accounting forum* (Vol. 30, No. 2, pp. 121-137). Elsevier.
- O'Dwyer, B., & Owen, D. L. (2005). Assurance statement practice in environmental, social and sustainability reporting: a critical evaluation. *The British Accounting Review*, 37(2), 205-229.
- O'Dwyer, B., Owen, D., & Unerman, J. (2011). Seeking legitimacy for new assurance forms: The case of assurance on sustainability reporting. *Accounting, Organizations and Society*, 36(1), 31-52.

- Park, J., & Brorson, T. (2005). Experiences of and views on third-party assurance of corporate environmental and sustainability reports. *Journal of Cleaner Production*, 13(10), 1095-1106.
- Perego, P. (2009). Causes and consequences of choosing different assurance providers: An international study of sustainability reporting. *International Journal of Management*, 26(3), 412.
- Perego, P., & Kolk, A. (2012). Multinationals' accountability on sustainability: The evolution of third-party assurance of sustainability reports. *Journal of Business Ethics*, 110(2), 173-190.
- Rhianon Edgley, C., Jones, M. J., & Solomon, J. F. (2010). Stakeholder inclusivity in social and environmental report assurance. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 23(4), 532-557.
- Seguí-Mas, E., & Bollas-Araya, H. M. (2012). The Sustainability Reporting Assurance in the Biggest Cooperatives. *Centro de Investigación en Gestión de Empresas, Universitat Politècnica de València*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2559, สืบค้นจาก www.aeca1.org/pub/on_line/comunicaciones.../cd/109h.pdf.
- SET (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย). (2559). 14 บจ. ไทยปี 2559 ได้รับเลือกในดัชนี DJSI สูงสุดใน ASEAN. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2559, สืบค้นจาก https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiH1InA2bzQAhVlt48KHfktBUYQFggYMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.set.or.th%2Fset%2Fpdfnews.do%3FnewsId%3D14738101766381%26sequence%3D2016071073&usq=AFOjCNHOTOCcGaeS7eF0ptIsEZlEM_TA&sig2=MoNyNonXRsjXjnHUrCc-cQ&bvm=bv.139782543,d.c2l.
- SET (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย). (2559). พิธีมอบรางวัลด้านความยั่งยืน ประจำปี 2558. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2559, สืบค้นจาก http://www.set.or.th/sustainable_dev/th/sr/sd/awards_2015.html.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ขอบเขตการสัมภาษณ์เชิงลึก
เรื่อง การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน:
กรณีศึกษาในประเทศไทย

การสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” มีขอบเขตการสัมภาษณ์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1.1 เป้าหมายหลักของบริษัทในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.2 กรอบแนวทางในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.4 การอบรม และการให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.5 ระยะเวลาในการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.6 รางวัลที่ได้รับเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 2 การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 2.1 วัตถุประสงค์หลักในการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.2 ปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดให้มีการให้ความเชื่อมั่นในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.4 สิ่งที่ใช้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนคาดหวังจากผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น

ภาคผนวก ข
รายละเอียดการการสัมภาษณ์เชิงลึก
เรื่อง การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน:
กรณีศึกษาในประเทศไทย

การสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง “การเลือกผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาในประเทศไทย” มีรายละเอียดการสัมภาษณ์ดังนี้

บริษัท ก

ผู้ให้สัมภาษณ์: ที่ปรึกษาอาวุโส
วันที่สัมภาษณ์: 14 พฤศจิกายน 2559
เวลา: 14:00 – 15:30 น.

บริษัท ข

ผู้ให้สัมภาษณ์: ผู้จัดการ
วันที่สัมภาษณ์: 23 พฤศจิกายน 2559
เวลา: 9:00 – 10:30 น.

บริษัท ค

ผู้ให้สัมภาษณ์: ผู้อำนวยการ
วันที่สัมภาษณ์: 10 พฤศจิกายน 2559
เวลา: 15:00 – 16:30 น.

บริษัท ง

ผู้ให้สัมภาษณ์: CSR Manager
วันที่สัมภาษณ์: 25 พฤศจิกายน 2559
เวลา: 14:00 – 15:00 น.

บริษัท จ

ผู้ให้สัมภาษณ์: Specialist
วันที่สัมภาษณ์: 11 พฤศจิกายน 2559

ประวัติการศึกษา

ชื่อ	นายณัฐวีร์ คุณสินธุ์
วันเดือนปีเกิด	13 มกราคม 2531
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2552: บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่ง	ผู้จัดการด้านสอบบัญชี บริษัท ดีลอยท์ ทูช โรมัทสึ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด
ประสบการณ์ทำงาน	2553 – ปัจจุบัน: ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี บริษัท ดีลอยท์ ทูช โรมัทสึ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด